

Vlaams
Parlement

vergadering **C207 – LEE26**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 26 april 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de inzameling van verduurzaamd hout - 1659 (2010-2011)	5
Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de ggo-aardappelproef van BASF en de UGent - 1387 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het Vlaams beleid rond de ggo-aardappel naar aanleiding van het toelaten van de veldproef - 1606 (2010-2011)	7
Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de MER-beoordeling bij openbare en particuliere projecten - 1718 (2010-2011)	12
Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het zwerfvuilbeleid en het streven naar gedragsverandering - 1702 (2010-2011)	15
Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de uitbetaling van subsidies aan Vlaamse vogelopvangcentra - 1720 (2010-2011)	18
Vraag om uitleg van mevrouw Els Robeyns tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aankoop van natuur - 1744 (2010-2011)	20
Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de normering van trillingen - 1769 (2010-2011)	24
Vraag om uitleg van mevrouw Els Robeyns tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over agromilieumaatregelen - 1791 (2010-2011)	25
Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de klantvriendelijkheid van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) - 1771 (2010-2011)	28
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over grijswater - 1774 (2010-2011)	29
Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over raadpleging en conclusies inzake de nieuwe geluidsnorm voor elektronisch versterkte muziek - 1787 (2010-2011)	32

Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot mevrouw Joke Schauvliege,
Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over kapitaalschade en
gebruikerscompensatie
- 1914 (2010-2011)

36

■

Voorzitter: de heer Bart Martens

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de inzameling van verduurzaam hout

- 1659 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, minister, ik heb u reeds ondervraagd over de ophaling en verwerking van verduurzaam hout. U antwoordde dat er nog steeds geen beheerplan voor verduurzaam hout werd goedgekeurd.

De houtsector, meer bepaald Fedustria, kreeg volgens een specifieke VLAREA-bepaling (Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en -beheer) nochtans de opdracht een dergelijk beheerplan op te stellen. Daarin moet worden aangegeven welke verwerkingswijze voor verduurzaam hout de meest geschikte is. Fedustria heeft bij de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) al drie ontwerpen ingediend, maar geen enkel voldeed aan de vereisten.

Op containerparken wordt het gevaarlijk houtafval in de praktijk vaak samen met het grofvuil ingezameld. Ook in het Voortgangsrapport 2008 Houtafval wordt die menging met grofvuil als gangbare praktijk aangegeven. Finaal belandt het verduurzaam houtafval daarna meestal in verbrandingsinstallaties.

Minister, op welke basis werden de drie reeds ingediende beheerplannen als onvoldoende beoordeeld?

Is de opmaak van een beheerplan voor de verwerking van verduurzaam hout nog gepland? Is hiervoor een nieuwe streefdatum bepaald?

In hoeverre valt de menging van verduurzaam hout met grofvuil te rijmen met de VLAREA-bepaling inzake de gescheiden inzameling van gevaarlijke afvalstoffen?

De verbranding van het houtafval dat geen industriële toepassingen meer kent, wordt gestimuleerd via de uitkering van groenestroomcertificaten. Daarnaast bestaat ook een uitgebreid circuit van hergebruik van verduurzaam hout. Welke verwerkingsmethode verdient vanuit milieukundig standpunt de voorkeur?

De manieren waarop hout verduurzaam kan worden, zijn zeer verschillend. Ook de potentiële milieu-impact is divers. De keuze van hout met een hoge natuurlijke duurzaamheid maakt artificiële verduurzaming zelfs overbodig. In hoeverre zorgt het beleid er vandaag voor dat verduurzaming wordt uitgevoerd volgens de meest milieuvriendelijke methoden? Heeft dit reeds tot concrete resultaten geleid?

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Voorzitter, ik wil nog een stapje verder gaan. Een deel van de houtsector gebruikt het afvalhout om spaanderplaten te produceren. Die bedrijven hebben vandaag een sterk tekort aan hout. Dat is nog erger dan de verbranding van het hout zonder zelfs elektriciteit te maken. De sector is vragende partij om de verbranding van hout voor energie met subsidies voor de investering en subsidies via de groenestroomcertificaten te herzien. Ze willen dat de rechtstreekse productie van houtvezelplaten niet in het gedrang komt.

Minister, kunnen we daarover nadenken? Wat is de toekomst van de groenestroomcertificaten? Die vraag slaat ook nog op andere producten. Wat gaan we daarmee doen? De houtsector heeft een reëel probleem.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Hendrickx, de eerste versie van het beheerplan werd afgekeurd om vier redenen. Er werden onvoldoende inspanningen geleverd om een volledig beeld te krijgen van de hoeveelheden verduurzaamd houtafval in Vlaanderen. De OVAM ging niet akkoord met de stelling van Febelhout dat er na 2013 geen verduurzaamd houtafval meer zou vrijkomen in Vlaanderen en dat verduurzaamd houtafval niet als gevaarlijk afval moet worden beschouwd. De verwerkers van verduurzaamd houtafval en Infrabel werden niet betrokken in de opmaak van het beheerplan. Er werd geen aandacht besteed aan het gebruik van het principe van selectief slopen om verduurzaamd houtafval selectief in te zamelen. De tweede en derde versie werden afgekeurd omdat onvoldoende ingegaan werd op de opmerkingen van de OVAM.

In het huidige ontwerp tot wijziging van het VLAREA, opgesteld door de OVAM, is de verplichting tot het opstellen van een beheerplan niet meer opgenomen, omdat er op dit ogenblik in de praktijk weinig milieuproblemen meer worden vastgesteld met het beheer van gevaarlijk houtafval. Dat is ook een antwoord op uw tweede vraag.

Het Afvalstoffendecreet verplicht de scheiding tussen gevaarlijke en niet-gevaarlijke afvalstoffen. In afwijking hiervan kan in de milieuvergunning van bijvoorbeeld een containerpark worden toegestaan dat gevaarlijke afvalstoffen gemengd worden met andere gevaarlijke afvalstoffen of met andere afvalstoffen, indien dit vereist is om de veiligheid bij de verwijdering of de nuttige toepassing te verbeteren en voor zover daarmee geen afbreuk wordt gedaan aan de bepalingen van artikel 13 van dat decreet. Dit artikel verplicht de houder met gevaarlijke afvalstoffen op een dusdanige wijze om te gaan dat milieuschade en schade aan de volksgezondheid worden voorkomen of zo veel mogelijk worden beperkt.

Het is in deze laatste context dat in de praktijk gevaarlijk houtafval samen met grofvuil wordt ingezameld. De grofvuilfractie die wordt ingezameld, wordt eventueel nog verder uitgesorteerd. De aanwezigheid van gevaarlijk houtafval vormt geen problemen in deze fase. De niet-recycleerbare fractie van het grofvuil wordt verbrand in huisvuilverbrandingsinstallaties. De emissies van deze installaties worden geregeld door de richtlijn 2000/76, die werd omgezet in Vlaamse wetgeving via het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM). De richtlijn heeft de emissiegrenswaarden voor het verbranden van gevaarlijke en niet-gevaarlijke afvalstoffen op elkaar afgestemd zodat er qua emissies een even strenge benadering is en er dus niet meer schadelijke emissies optreden bij verbranding van gevaarlijk houtafval in een gewone huisvuilverbrandingsinstallatie.

Het hergebruik van gevaarlijk houtafval wordt geregeld in VLAREM, maar het toepassingsgebied is beperkt tot gecreosoteerd hout. Dat zijn de treinbielzen. Voor andere soorten gevaarlijk houtafval is hergebruik verboden en is energetische valorisatie de meest aangewezen optie volgens de afvalverwerkingshiërarchie. Specifiek voor treinbielzen bestaat er inderdaad een hergebruikcircuit, dat vooral gericht is op verkoop in het buitenland, en dan voornamelijk Groot-Brittannië en Frankrijk.

De toepassingsmogelijkheden voor tweedehands treinbielzen zijn evenwel beperkt tot toepassingen waar geen frequent contact met de huid mogelijk is. Het gaat dan om afpaling van percelen, tuinafboordingen en dergelijke meer. De hoeveelheden die binnen dit hergebruikcircuit worden verhandeld, zijn beperkt. Het overaanbod aan treinbielzen moet dan worden beheerd overeenkomstig de geldende afvalverwerkingshiërarchie, wat energetische valorisatie impliceert.

De VLAREM-regelgeving legt geen voorkeur vast voor methoden voor de verduurzaming van hout. VLAREM bevat wel bepalingen inzake het chemisch behandelen van hout en soortgelijke producten, waarin voorwaarden worden opgelegd die betrekking hebben op houtdrenkinstallaties inzake onder andere luchtmissies, preventieve maatregelen om het verspreiden van drenkvloeistoffen te voorkomen en maatregelen om de gevolgen van accidentele lekken te beperken. Bovendien worden er in deze afdeling voorschriften inzake de bouw, de exploitatie en het onderhoud van dergelijke installaties gesteld. Die voorwaarden

zorgen ervoor dat vervuiling van bodem, water en lucht tijdens de houtverduurzamingsactiviteiten maximaal wordt ingeperkt.

In VLAREM worden er tevens emissienormen opgenomen voor het coaten en impregneren van hout. Op dit ogenblik wordt een nieuwe wijziging van de afdeling ‘Chemisch behandelen van hout en soortgelijke producten’ voorbereid, gebaseerd op de studie ‘Beste beschikbare technieken (BBT) voor de houtverduurzaming’. Daarin zal bepaald worden dat bij het gebruik van creosootolie als houtverduurzamingsproduct alleen het gebruik van WEI type C is toegelaten en zullen tevens de specificaties bepaald worden waaraan die olie moet voldoen. Momenteel is in Vlaanderen het gebruik van creosootolie van de types WEI type C en WEI type B nog toegelaten voor impregnatie van hout in druktoestellen.

Volgens het rapport ‘Lozingen in de lucht 1990-2009’ heeft de houtverduurzamingssector nog slechts een aandeel van minder dan 1 procent van de totale emissie van PAK’s (polycyclische aromatische koolwaterstoffen) door de industrie. In 1990 bedroeg dat aandeel nog 60 procent. De emissie van PAK’s daalde de laatste jaren sterk van 18.875 kilogram in 2005 tot 34 kilogram in 2009. Dat is een enorme daling.

Volgende elementen liggen aan de basis van die daling. Het enige Vlaamse bedrijf dat momenteel nog creosoot gebruikt, voert dat uit in een vacuümdrukinstallatie met naverbrander. Dat bedrijf gebruikt alleen creosoot WEI type C dat een laag naftaleengehalte heeft en ook een laag VOS-gehalte (vluchtige organische stoffen). Ten slotte wordt carbolineum in Vlaanderen niet meer gebruikt voor houtverduurzaming.

De uitstoot van schadelijke producten in de lucht door houtverduurzaming is dus grotendeels gesaneerd en beperkt zich nog tot een aantal nichetoepassingen waarvoor op dit ogenblik nog geen volwaardige alternatieven zijn.

Mijnheer Callens, de problematiek van de spaanderplaatindustrie is mij bekend. Ik heb daar in dit parlement zelf nog vragen over gesteld in het verleden. Het debat over biomassa zal moeten worden gevoerd. We zullen dat ook in een Europees kader moeten bekijken. Het is niet zinvol om alleen met de Vlaamse overheid een aantal criteria te wijzigen.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik noteer dat er geen verplichting meer is tot de opmaak van een beheersplan. Dat schept duidelijkheid. Ik noteer ook dat er volop zal worden ingezet op een energetische valorisatie, op een zo milieuvriendelijk mogelijke wijze. Het emissieaandeel is erg significant gedaald, tot 1 procent. We zitten dus zeer zeker op de goede weg.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de ggo-aardappelproef van BASF en de UGent

- 1387 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het Vlaams beleid rond de ggo-aardappel naar aanleiding van het toelaten van de veldproef

- 1606 (2010-2011)

De voorzitter: Collega’s, er staat morgen in de commissie Landbouw een gedachtewisseling met een aantal wetenschappers over dit onderwerp geagendeerd. Ik heb deze vragen om uitleg vandaag toch geagendeerd, omdat ze al zo lang hangende waren. De heer Vandaele heeft zijn vraag ingediend op 20 februari, de heer Peeters op 15 maart. Beide collega’s

hebben lang moeten wachten doordat het Mestdecreet ertussen is komen fietsen. De beide collega's hebben hun vragen ook gesteld op basis van het advies dat de minister heeft gegeven in het kader van de federale toelating die al dan niet moet worden verstrekt.

Als de collega's de gedachtewisseling willen afwachten en de vragen nog wat laten hangen, mij niet gelaten, maar ik denk dat we sneller vooruit kunnen gaan door de vragen hier al aan bod te laten komen en het antwoord van de minister in te wachten. Gaat iedereen daarmee akkoord? (*Instemming*)

De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, de vraag heeft inderdaad een lange voorgeschiedenis en is daardoor misschien enigszins gedateerd, maar het lijkt mij toch het beste dat we ze vandaag behandelen, anders blijven we ze meedragen. Er zijn sinds de indiening van mijn vraag ook een aantal nieuwe elementen opgedoken. Ik herinner mij een verslag in de commissie Landbouw van enige tijd geleden van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO), maar dan over ggo-maïs. En morgen wordt het punt dus opnieuw geagendeerd, specifiek voor aardappelen.

Minister, op 10 februari 2011 maakte de Adviesraad voor Bioveiligheid (ARB) zijn advies bekend over de plannen tot het uitvoeren van een tweejaarlijkse veldproef door de Universiteit Gent met ggo-aardappelen (genetisch gemodificeerd organisme) ontwikkeld door BASF. De aardappelen werden genetisch gemanipuleerd met het oog op een resistentie tegen de aardappelplaag. Het doel van de proef is na te gaan of de ggo-variant effectief een verhoogde weerstand biedt tegen de plantenziekte.

De Europese ggo-wetgeving bepaalt dat enkel toestemming mag worden verleend aan een ggo-veldproef als de veiligheid voor mens en omgeving gegarandeerd kan worden. Daarvoor doet de regering een beroep op het wetenschappelijk advies van de ARB. Het advies over de veldproef met ggo-aardappelen was evenwel niet eenduidig. Het grootste deel van de leden van de adviesraad gaf een voorwaardelijk positief advies. Dat is enkel geldig als een hele reeks noodzakelijke maatregelen wordt genomen om de risico's te minimaliseren.

We zien ook dat er een minderheidsstandpunt was binnen de raad van mensen die vonden dat de proef onnodige risico's met zich meebrengt. Zij wezen er onder meer op dat de genetisch gewijzigde aardappelen niet getest werden op mogelijke toxische, allergene of andere schadelijke effecten. Bovendien werd in een deel van de ggo-aardappelen blijkbaar een gen ingebouwd dat resistentie verleent tegen antibiotica, die van belang zijn in de menselijke gezondheidszorg. Volgens de Europese regels moest het gebruik van dergelijke genen in ggo's worden uitgefaseerd per 31 december 2008.

De beslissing om de veldproef van BASF en de Universiteit Gent al dan niet toe te laten ligt of lag bij de federale ministers van Milieu en Gezondheid. De Vlaamse Regering had tien dagen de tijd om haar advies over te maken.

Minister, bent u op de hoogte van de tegenstrijdigheid in het advies van de ARB? Welk standpunt hebt u uiteindelijk ingenomen met betrekking tot de veldproef van BASF?

Mijn tweede vraag ging over het proefveld in Wetteren. Dat ging over maïs. Daar hebben we intussen antwoord op gekregen in de commissie Landbouw. Die vraag laat ik dus vallen.

Hebt u opmerkingen uit het evaluatierapport van het ILVO over ggo-maïs meegenomen in uw advies met betrekking tot de proeven met de ggo-aardappel?

Vlaanderen hanteert, in tegenstelling tot andere landen, een zeer kleine isolatieafstand voor de teelt van genetisch gewijzigde gewassen. Voor de eventuele toekomstige teelt van aardappelen zou de afstand 150 meter bedragen. Voor maïs is dat 50 meter. Blijkbaar is de isolatieafstand in het buitenland vaak vele malen groter. Hoe staat u daartegenover?

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Voorzitter, minister, collega's, ik wil graag eerst even iets verduidelijken, want door mijn vraagstelling is er misschien een misverstand ontstaan en heb ik de commissie misschien op het verkeerde been gezet. Ik heb het niet over de Amflora. Ik verwijs wel naar de Amflora-aardappel in de aanhef van de schriftelijke versie van mijn vraag om uitleg, maar ik heb het niet over de zetmeelaardappel, maar wel over de genetisch gemanipuleerde en door BASF voor consumptie klaargemaakte aardappel.

Ik herhaal eigenlijk wat de heer Vandaele heeft gezegd, want inhoudelijk vertel ik hetzelfde. In februari hebben de federale ministers toestemming gegeven voor een veldproef met genetisch gemanipuleerde aardappelen van de Universiteit Gent en BASF. Mijns inziens nemen ze daardoor een nutteloos risico voor het milieu. De veldproef zet het pad uit voor de commercialisering van ggo-aardappelen, en de vrees voor besmetting van de ggo-vrije aardappelen is reëel.

Volgens de Europese regels mag een veldproef enkel worden toegelaten als er geen gevaar bestaat voor het milieu of de menselijke gezondheid. Ook daar verwees de heer Vandaele al naar. Hij verwees ook naar het niet unaniem positief advies van ARB. Drie experts gingen niet akkoord en waarschuwden voor de risico's van de veldproef. Ze wezen erop dat de ggo-aardappel nog niet getest werd op toxiciteit, allergeniciteit of andere schadelijke effecten, en dat ze genen bevatten die resistentie verlenen tegen belangrijke antibiotica.

De ggo-aardappelen zijn genetisch gemanipuleerd om resistent te zijn tegen de aardappelplaag. In een reactie wees Bioforum er reeds op dat er vandaag al verschillende aardappelrassen bestaan die deze resistentie hebben zonder dat ze genetisch gemanipuleerd werden. Het gaat om de rassen Toluca, Bionica en Sarpo Mira.

De gepatenteerde ggo-aardappelen van BASF zijn dus helemaal niet nodig. Bioforum vindt dat de overheid en de publieke onderzoeksinstituten er beter aan zouden doen de ontwikkeling van natuurlijke phytophthora-resistente aardappelen te ondersteunen.

Tot slot vrezen de organisaties dat de commercialisering van ggo-aardappelen zal leiden tot ggo-besmettingen in de biologische en de gangbare aardappelketens, met bijkomende kosten tot gevolg.

Ondertussen is er ook een publieksraadpleging geweest. 1686 mensen hebben in het kader daarvan bezwaar gemaakt tegen de veldproef in Wetteren of er kritische vragen over gesteld, waaronder meer dan 1300 Vlamingen.

Minister, houdt u rekening met de uitslag van de publieke raadpleging? In welke flankerende voorwaarden is voorzien om besmetting te voorkomen? Ik heb het daarbij niet over de isolatieafstand van 150 meter. Waarom wordt in het kader van ggo's door Vlaanderen in het Vlaamse co-existentiebeleid een belangrijk voorzorgsprincipe verlaten? Ik vind dit een belangrijke beleidsvraag. In het voorzorgsprincipe is wettelijk voorzien. We zitten hier met niet unanieme, dus verdeelde, adviezen. Vlaanderen neemt toch enigszins de vlucht vooruit. Ik zie ook dat er een verschil is tussen de Vlaamse benadering en de Waalse. Wat is de kost van dit experiment en wie betaalt het? Wat was uw advies in deze zaak?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, ik wil ten overvloede herhalen dat er morgen in de commissie Landbouw een hoorzitting plaatsvindt met een aantal wetenschappers van het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB), de Universiteit Gent, de Hogeschool Gent en het Instituut voor Landbouw en Visserijonderzoek. Op een aantal technische vragen, veel meer vragen dan hier geformuleerd worden, zal een heel uitgebreid antwoord komen van de wetenschappers.

Het is niet aan mij om dat antwoord, dat reeds deels in ons bezit is, hier naar voren te brengen, maar ik wil erop wijzen dat er ook gesproken zal worden over het leefmilieu en uiteraard ook over de voedselveiligheid. Dat zal gebeuren op een heel genuanceerde manier.

Ik wil ten aanzien van de collega's suggereren om, indien ze tijd hebben of er tijd voor willen maken, daar ook aanwezig te zijn. Ik meen dat dat voor de heer Peeters zeker het geval zal zijn, aangezien hij vast lid is van deze commissie en een heel grote belangstelling voor dit onderwerp heeft.

In de documenten wordt ook even verwezen naar de kosten ten gevolge van de aardappelziekte. Ik vond de cijfers bijzonder frappant. Ik citeer uit het rapportje van het VIB: "In Europa worden bijna twee miljoen hectare aardappelen verbouwd en de oogst daarvan vertegenwoordigt een waarde van om en bij de 6 miljard euro. Geschat wordt dat de aardappelziekte in Europa tot schade leidt van ongeveer 1 miljoen euro op jaarbasis. Voor de Belgische aardappeltelers betekent de aardappelziekte een jaarlijkse kostenpost van grofweg 55 miljoen euro." Ik geef u dit mee voor wat het waard is. Lees het rapport er zeker op na voor wat leefmilieu en de voedselveiligheid betreft en kijk naar de grote nuances die de wetenschappers, niet de politici, hebben ingebouwd.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Voorzitter, ik had voorgesteld om de vragen en antwoorden naar volgende week te verplaatsen, maar ik steun de vragen van de collega's. We moeten beseffen dat wat er nu gebeurt op het terrein inzake milieuschade in onze moderne tijd niet kan blijven duren. De ervaring in mijn streek leert me dat in droge periodes, binnenkort dus ook, ettelijke tractoren vol met producten, dat zijn phytophthora, uitrijden. De aardappelen worden niet één keer per jaar bespoten, maar soms tien tot vijftien keer. Dat kan niet blijven duren.

Ik steun de twee projecten voor een groot stuk. Het ene project zoekt onder meer naar een mogelijke genetisch gemodificeerde aardappel. Het andere project, het voorstel van de heer Peeters, is ook heel interessant. Voor de productie van aardappelen kan er misschien worden gezocht naar de meest resistente soorten. Iedereen weet dat vandaag vooral bintjes worden gekweekt in ons land, maar die zijn juist de grootste vangers van de ziekte.

Ik heb er geen probleem mee indien de minister nu wil antwoorden op de vragen, maar ik stel voor dat we morgen goed luisteren. Als parlementsleden hebben we in de nabije toekomst een grote verantwoordelijkheid zowel voor het milieu als voor de landbouw. Dit kan een echte win-winsituatie worden.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, ik sluit me graag aan bij de vragen. Ik zal het niet hebben over de technische aspecten en de nuances die in een onderzoek als dit aan bod komen, want we kunnen die morgen in hun volledigheid bekijken en bespreken.

Ik wil het wel hebben over de vraag of we al dan niet deels meegaan in onderzoek naar ggo-gewassen. Vandaag zijn er een aantal soorten die interessant zouden kunnen zijn voor onze Vlaamse land- en tuinbouwproductie, voor de productie van ons voedsel. We weten dat een aantal teelten naar Vlaanderen zullen komen.

In de commissie Landbouw hebben we ondertussen de bespreking gehad over de proefvelden voor maïsteelten. De vraag werd gesteld waarom er in de land- en tuinbouw nog niet wordt gewerkt met ggo-teelten. Het antwoord was dat er vandaag nog geen rassen zijn die hier echt goede opbrengsten kunnen opleveren, of als die er wel zijn, zit er nog een duidelijk negatief kantje aan. Als die rassen er eenmaal zijn, weten we dat ze ook in Vlaanderen ingang zullen vinden.

We hebben een Co-existentiedecreet met daarin heel wat randvoorwaarden. We kunnen kijken naar het buitenland en het buitenlands onderzoek, of we kunnen bekijken wat de effecten hier in Vlaanderen zijn. Als we het hebben over co-existentiemaatregelen inzake afstanden of inzake het zaaien en dergelijke meer, is het mijns inziens interessant om zelf over kennis te beschikken. Hier worden de technieken nu eenmaal soms op een andere manier

toegepast dan elders. Het is belangrijk om een zicht te hebben op de zaken op basis van onderzoek naar de ervaringen hier.

Als we kijken naar de aardappelen is de Phytophthora infestans een ziekte waar we reeds een eeuwigheid mee worstelen. Ik ben het ermee eens dat het natuurlijke onderzoek en de natuurlijke veredeling moeten worden voortgezet. Niemand stelt dat in vraag trouwens, integendeel zelfs. Het heeft wel zijn beperkingen. Tot dusver heeft het nog niet geleid tot soorten of rassen die voldoende opbrengen gedurende heel het jaar. Daarom wordt de ggo-teelt onderzocht.

Minister, onderzoek kan interessant zijn. Uiteraard moeten de nodige voorzorgsmaatregelen worden genomen, dat is altijd het geval. Het voordeel is hier dat we het helemaal zelf kunnen opvolgen.

Minister, hoe zult u vanuit uw bevoegdheid het onderzoek opvolgen? Hoe zal dat gecoördineerd gebeuren door Vlaanderen, Wallonië en de federale overheid? Hoe gebeurt de rapportering en de terugkoppeling?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, de doelbewuste introductie van genetisch gemodificeerde organismen in het leefmilieu is een gemengde bevoegdheid van de federale overheid en het Vlaamse Gewest. Het klopt dat ik als Vlaams minister van Leefmilieu over een termijn van tien werkdagen beschik vanaf de ontvangst van het advies van de Bioveiligheidsraad om een bezwaar in te dienen bij de federaal bevoegde overheidsinstantie. Dat is het instrument waarover wij beschikken. De beslissing over de aanvraag wordt genomen door de bevoegde federale ministers. In dit dossier werd dus de toelating om de veldproef uit te voeren verleend op 4 maart door de federale bevoegde ministers Magnette en Onkelinx.

Mijnheer Vandaele, de voorwaardelijk gunstige adviezen van de Bioveiligheidsraad, met in bijlage de minderheidsstandpunten, de samenvatting van de kennisgeving en het verslag van de expertgroep, werden op 10 februari aan mijn kabinet overgemaakt. De minderheids- en meerderheidsstandpunten binnen deze raad zijn voldoende gekend. Mede gelet op het feit dat bijzondere aandacht werd gegeven aan de vragen die door het publiek tijdens de raadpleging zijn geformuleerd, heb ik gemeend dat – ondanks de minderheidsstandpunten – aan het wetenschappelijk onderbouwd oordeel van een meerderheid van de experts van de Bioveiligheidsraad geen afbreuk moest worden gedaan. Ik heb het advies dus gerespecteerd.

De veldproef van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek te Wetteren waaraan u refereert, is een proefveld met ggo-mais dat deel uitmaakt van een wetenschappelijk experiment om de teeltvoorwaarden van het Vlaamse Co-existentiedecreet te evalueren. Het Co-existentiedecreet en de evaluatie ervan vallen onder de bevoegdheid van minister-president Peeters in zijn hoedanigheid van Vlaams minister bevoegd voor de landbouw.

Neen, er wordt in deze zaak geen advies meer van mij verwacht.

U haalt de verschillen aan wat betreft de co-existentieaanpak van Vlaanderen, Wallonië en zelfs Luxemburg. Deze aanpak en het advies van het ILVO ter zake behoren eveneens tot het bevoegdheidsdomein van de Vlaamse minister bevoegd voor de landbouw.

Mijnheer Peeters, in de adviezen van de Bioveiligheidsraad, die uitgebracht werden op 10 februari 2011, werd reeds rekening gehouden met de opmerkingen en/of vragen die door het publiek naar aanleiding van het openbaar onderzoek, dat liep vanaf 9 november 2010 tot en met 8 december 2010, werden geformuleerd en die betrekking hebben op bioveiligheid. Het feit dat de Bioveiligheidsraad een hele reeks praktische schikkingen heeft opgelegd voor de uitvoering van de proef komt juist tegemoet aan de opmerkingen die tijdens het openbaar onderzoek werden geformuleerd. Een verslag van de raadpleging met daarin duidelijke

antwoorden, ook die op het vlak van bioveiligheid, is terug te vinden op de website van de federale overheidsdienst.

Ik wens te benadrukken dat het hier om een veldproef voor 2 jaar gaat op een oppervlakte niet groter dan 25 are, en niet over het commercialiseren van de ggo-aardappel. Met andere woorden, we zitten nog steeds in de onderzoeksfase, waarbij de risico's voor de volksgezondheid en voor het leefmilieu verwaarloosbaar worden geacht. De Bioveiligheidsraad denkt dat dat zo zal zijn en heeft ook nog extra voorwaarden opgelegd.

De toelatingsbeslissingen omvatten de verplichting om de voorwaarden van de Bioveiligheidsraad na te leven en bijkomende voorwaarden zoals de rapportage en de levering van controlemonsters. Deze verplichtingen zijn duidelijk omschreven in beide toelatingen. Gesteld wordt dat alle mogelijke voorzorgen genomen moeten worden om te voorkomen dat planten, delen hiervan of hun voortplantingsmateriaal verspreid worden. Tevens zijn expliciet minimale inperkings- en monitoringsmaatregelen opgenomen die moeten worden toegepast. Zo'n maatregel is onder meer een veiligheidsafstand van 150 meter ten opzichte van andere aardappelvelden, een afbakening met hek en draadwerk, de buitenste rijen zijn andere aardappelvariëteiten, en dergelijke.

De adviezen van de Bioveiligheidsraad zijn wetenschappelijk onderbouwde risico-evaluaties. Het feit dat hierbij de nadruk wordt gelegd op veiligheidsmaatregelen, die al dan niet reeds door de kennisgever werden voorgesteld, geeft aan dat de raad het voorzorgsprincipe indachtig duidelijke en doordachte afspraken wenst. Deze maatregelen werden dan ook, zoals reeds gesteld, overgenomen in desbetreffende toelatingen.

Bij het uitoefenen van mijn bevoegdheid in deze materie kan ik geen rekening houden met het financieel plaatje dat aan de veldproef is verbonden. Ik heb daar trouwens geen zicht op. In dit dossier heb ik het advies van de Bioveiligheidsraad gevolgd en werd er door mijn ambt geen advies uitgebracht. Ik kan reageren binnen de tien dagen, maar heb dat niet gedaan. De Bioveiligheidsraad heeft voor mij voldoende voorwaarden opgelegd. Ik denk dat ik alle vragen heb beantwoord.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, uw antwoord is helder. Aangezien we in de commissie Landbouw nog heel wat informatie gaan krijgen, kan ik het hiermee wel doen.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Ik dank u voor uw antwoord, minister. Ik kijk ook uit naar de gedachtewisseling van morgen. We zullen heel wat technische informatie kunnen inwinnen.

Ik blijf met een vraag zitten. Het is de principiële vraag die ook de aanleiding vormt voor mijn vraag. Die vraag luidt: voor welk landbouwmodel kiezen we nu? Gaan we voort op de doorgedreven technische weg van intensifiëring en productiviteitsverhoging? Of kiezen we voor een grondgebonden model dat meer volgens de natuur werkt in plaats van met de wetenschap en de labo's? Ik neem aan dat we die discussie nu en hier niet moeten voeren. We kunnen daar morgen op ingaan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de MER-beoordeling bij openbare en particuliere projecten - 1718 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Op 24 maart 2011 sprak het Europees Hof van Justitie een arrest uit in een zaak van de Europese Commissie tegen het Koninkrijk België. De Europese Commissie verzocht het hof vast te stellen dat onder andere het Vlaamse Gewest de richtlijn 85/337/EEG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende de MER-beoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten niet volledig en/of niet correct had omgezet in eigen regelgeving.

Op 4 juli 2006 werd hiervoor nochtans een eerste aanmaningsbrief gestuurd naar de bevoegde autoriteiten van het Koninkrijk België. Hierop heeft Vlaanderen zijn antwoord geformuleerd. Op 17 oktober 2008 stelde de Europese Commissie een met reden omkleed advies op waarin onder meer aan Vlaanderen gevraagd wordt om zich binnen de twee maanden in regel te stellen met de correcte implementatie van de Europese MER-richtlijn. Het Vlaamse antwoord daarop bleek onvoldoende en de EC leidde de rechtszaak in bij het Europees Hof van Justitie.

Vlaanderen wordt verweten om niet alle criteria, die in bijlage III van de richtlijn staan vermeld, in overweging te hebben genomen bij de vaststelling van drempelwaarden voor de MER-plicht bij projecten. Meer concreet stelt het Hof dat de drempelwaarden enkel rekening houden met de omvang van een bepaald project. Het maakt de analyse dat een project met beperkte omvang ook aanzienlijke milieueffecten met zich mee kan brengen. Om die reden moeten elementen zoals cumulatie-effecten met andere projecten, het gebruik van natuurlijke hulpbronnen, de productie van afvalstoffen, het ontstaan van verontreiniging en hinder, de ligging en het potentiële effect op de omgeving eveneens in rekening gebracht worden.

Minister, hoe en op welke termijn zult u reageren op de inhoud van het arrest? Zult u hiervoor in overleg treden met het Waalse en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest? Wat zijn mogelijke gevolgen van dit arrest voor reeds goedgekeurde projecten waarbij toch een MER-beoordeling nodig is maar die niet gebeurd is? Heeft dat gevolgen? Heeft de Europese Commissie eenzelfde procedure lopen tegen andere lidstaten? Werden daar al uitspraken gedaan?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het Hof van Justitie heeft België in een arrest van 24 maart inderdaad veroordeeld wegens niet-nakoming van de verplichting tot omzetting van richtlijn 85/337/EEG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende de MER-beoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten in nationale wetgeving. Zowel het Vlaamse, het Waalse als het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest worden veroordeeld. Vlaanderen wordt concreet verweten niet alle maatregelen te hebben genomen die nodig zijn voor de correcte of volledige uitvoering van de leden 2 en 3 van het artikel 4 van de richtlijn, gelezen in samenhang met de bijlagen II en III bij deze richtlijn.

Volgens het Hof heeft Vlaanderen in zijn wetgeving niet alle criteria opgenomen die zijn vermeld in bijlage III bij de richtlijn. Deze criteria zijn van belang in het kader van de screening van de projecten die zijn opgenomen in bijlage II. Een screening vindt plaats om te beslissen of voor het project een verplichting tot het doorlopen van een procedure tot opmaak van een milieueffectenrapport geldt. Volgens het Hof kan de huidige wettelijke regeling niet waarborgen dat alle projecten die aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben, aan een procedure voor opmaak van een milieueffectrapport worden onderworpen.

Vlaanderen had de richtlijn omgezet via het decreet van 18 december 2002 tot invoeging van nieuwe titels in het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. Via het decreet werden de relevante omzettingbepalingen ingevoegd in het decreet en werd bijlage III bij de richtlijn integraal toegevoegd aan het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM).

Op het niveau van de wetgeving tot uitvoering van de betrokken bepalingen had Vlaanderen, zoals andere lidstaten, gebruikgemaakt van de in artikel 4, lid 2 van de richtlijn vermelde mogelijkheid om de lijst van projecten waarvoor een screening moet plaatsvinden, af te lijnen

door middel van drempelwaarden. Daarbij had Vlaanderen voor bepaalde projecten die drempelwaarden uitdrukkelijk geformuleerd als een combinatie van de omvang en ligging van het project. Voor andere projecten werden dergelijke drempelwaarden enkel geformuleerd in termen van de omvang van het project.

Telkens werd de drempelwaarde gelegd op een dermate laag niveau dat volgens Vlaanderen steeds gewaarborgd zou zijn dat geen enkel project dat aanzienlijke milieueffecten kan veroorzaken, ontsnapt aan een procedure tot opmaak van een milieueffectrapport. Deze aanpak was gebaseerd op artikel 4 van de richtlijn dat aan de lidstaten die mogelijkheid gaf.

Vlaanderen ging er bijgevolg van uit alles gedaan te hebben wat nodig is om zijn omzettingplicht na te komen. Het Europees Hof van Justitie ziet het evenwel anders. Daar waar het Hof lijkt toe te geven dat er geen probleem is aangaande de omzettingsmaatregelen die zijn opgenomen in het DABM, acht het de bijlage II bij het besluit van de Vlaamse Regering van 2004 geen correcte omzetting van de hoger vermelde artikelen en bijlagen. Vlaanderen is dus genoodzaakt de ontbrekende wettelijke en bestuursrechtelijke maatregelen te nemen die nodig zijn om te zorgen voor een volledige en correcte omzetting van de richtlijn en de bijlage.

De regels die de lidstaat in acht moet nemen inzake maatregelen en termijn, zijn vervat in het Europees recht. Artikel 260 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie legt de lidstaat de verplichting op om alle maatregelen te nemen die nodig zijn voor de uitvoering van een arrest van het Hof. Dat artikel zegt niets over termijnen waarbinnen de noodzakelijke maatregelen moeten zijn genomen, maar het is vaste rechtspraak van het Hof dat de lidstaat de uitvoering van het arrest “onmiddellijk” moet aanvatten en “zo snel mogelijk” afronden. De lidstaat beschikt met andere woorden over een redelijke termijn.

Ik heb mijn administratie, onmiddellijk nadat duidelijk was op welke punten Vlaanderen tekortschiet, op de dag van het bekendmaken van het arrest, belast met het onderzoek naar de pertinente maatregelen om tegemoet te komen aan de opmerkingen van het Hof. Ik heb mijn administratie verzocht deze reactie planmatig aan te pakken zodat zo snel mogelijk de noodzakelijke maatregelen worden genomen en in werking kunnen treden. Daarbij zal de nodige aandacht worden besteed aan het aftoetsen van een en ander bij alle betrokken Vlaamse stakeholders. Ik denk aan de initiatiefnemers van projecten, vergunningverlenende overheden, adviesinstanties enzovoort.

In een gestructureerd overleg met de andere gewesten wordt niet voorzien omdat dergelijk overleg moeilijk in te passen is in een traject. Het moet rap gaan. Bovendien heeft elk van de gewesten naar intern grondwettelijk recht, het recht om autonoom te beslissen welk milieubeleid het voert en welke wettelijke en bestuursrechtelijke maatregelen het neemt om dit uit te voeren.

Zoals reeds gezegd heb ik mijn administratie gevraagd om te onderzoeken wat de gevolgen zijn van het arrest voor ons milieubeleid en onze milieuwetgeving, en in welke mate het arrest doorwerkt naar concrete projectdossiers. De complexiteit van de richtlijn en van het Europees recht dat de verplichtingen van de lidstaten regelt in geval van een arrest, nopen ons tot zorgvuldig onderzoek en op dit ogenblik tot enige voorzichtigheid op het gebied van te trekken conclusies. Eventuele maatregelen ten aanzien van reeds goedgekeurde projecten zullen worden genomen met aftoetsing aan legitieme principes zoals het vermijden van rechtsonzekerheid en het in gepaste mate respecteren van eventueel verworven rechten in hoofde van initiatiefnemers.

Van belang is hier ook de vaststelling dat in Vlaanderen slechts een kleine minderheid van de projecten die momenteel wel worden gescreend – het betreft projecten waarvan logischerwijze kan worden aangenomen dat hun milieu-impact groter is dan de projecten die momenteel niet worden gescreend – uiteindelijk een procedure tot opmaak van een milieueffectenrapport moeten volgen. Dit toont aan dat het door het Hof afgewezen bestaande

Vlaamse systeem wel degelijk feitelijk performant is en dat de bescherming van het leefmilieu tegen de gevolgen van de uitvoering van projecten in Vlaanderen wel degelijk nu al in heel hoge mate gewaarborgd is. Vanzelfsprekend zullen de maatregelen worden genomen die volgens het Europees recht nodig zijn na de uitspraken van het Hof.

De richtlijn bevat nogal dubbelzinnige bepalingen op het gebied van de manoeuvreerruimte van de lidstaten om drempelwaarden te gebruiken in het kader van de screening. Vlaanderen is niet de enige overheid die worstelt met dat probleem. Een aantal andere lidstaten, waaronder Nederland, zijn reeds veroordeeld. Nederland heeft eind februari van dit jaar in zijn Staatsblad de maatregelen gepubliceerd die nodig zijn om te voldoen aan een arrest dat de niet-nakoming van Nederland vaststelt. Mijn administratie is momenteel deze maatregelen aan het bestuderen. Ik hoop dat ik een juridisch correct antwoord heb gegeven.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Ik dank u voor uw omstandig antwoord, minister. Blijkbaar dacht Vlaanderen dat het in orde was, maar dat klopte niet. U gaat daar nu als de wiedeweerga voor zorgen en ons conformeren aan de Europese richtlijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het zwerfvuilbeleid en het streven naar gedragsverandering - 1702 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Het interregionaal samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval bepaalt dat Fost Plus een bijdrage levert van 50 eurocent per inwoner per jaar aan de financiering van het beleid van de gewesten inzake de preventie en het beheer van verpakkingsafval. In 2011 gaat dat om meer dan 3 miljoen euro. Een deel van dat budget wordt ingezet in de strijd tegen de aanwezigheid van verpakkingen in het zwerfvuil.

De laatste jaren werden veel middelen ingezet om de burgers te sensibiliseren inzake zwerfvuil. Ongeveer de helft van het budget gaat naar de in het oog springende zwerfvuilcampagnes van 'In de vuilbak'. Die campagnes blijken slechts ten dele succesvol te zijn. Een enquête, uitgevoerd in opdracht van de OVAM, toonde aan dat er een zekere bewustwording van de zwerfvuilproblematiek is gecreëerd, maar uit de enquête bleek ook dat de bewustwording van de bevolking ten aanzien van zwerfvuil sinds het eerste campagnejaar stagneert. De enquête toont dus aan dat er geen gedragsverandering gerealiseerd wordt, hoewel dat net het doel van het Vlaamse zwerfvuilbeleid zou moeten zijn.

Lokale besturen spelen een belangrijke rol in de aanpak van het zwerfvuilprobleem. Het zijn de lokale besturen die een goed zicht hebben op de plaatsen waar veel zwerfvuil is, die een invloed hebben op de inrichting van de openbare ruimte, die een lokaal zwerfvuilbeleid moeten uittekenen en die opruimacties moeten opzetten. Zij hebben daarvoor de nodige operationele en financiële ondersteuning van het budget van de halve euro nodig. Blijkbaar staat de financiële ondersteuning van lokale besturen niet in verhouding tot de middelen die zouden worden vrijgemaakt voor de grote mediacampagnes.

Minister, in welke mate wordt het zwerfvuilbudget van 2011 ingezet voor het streven naar effectieve gedragsverandering? Welke concrete projecten worden in dat kader opgezet en welk budget is daaraan gekoppeld? Op welke manier en in welke mate worden de Vlaamse lokale besturen ondersteund in hun aanpak van het zwerfvuilprobleem? Hoe ziet u die aanpak in de toekomst evolueren? Zijn daaromtrent al concrete plannen? Zo ja, welke?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Taeldeman, voor de aanpak van de zwerfvuilproblematiek is voor dit jaar een budget uitgetrokken van 1.392.500 euro. Dat budget werd goedgekeurd door de stuurgroep Zwerfvuil, waarin ook de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en Interafval vertegenwoordigd zijn. Zij hebben de aanwending van dit budget dus mee goedgekeurd. Het budget wordt onder meer ingezet voor het uitvoeren van acties die een gedragsverandering bij de mensen zouden moeten teweegbrengen. Er zijn acties op gewestelijk niveau, op lokaal niveau en doelgericht op specifieke plaatsen.

Wat doen we op gewestelijk niveau? Jaarlijks wordt van juni tot en met september een intensieve mediacampagne gevoerd. Dit jaar is een volledig nieuw campagneconcept ontwikkeld, omdat er op den duur inderdaad een soort gewenning ontstaat. De vooropgestelde doelstellingen zijn: burgers overtuigen om straatvuilbakken te gebruiken, verandering van gedrag stimuleren, relevante stakeholders betrekken en draagvlak vergroten, en ter beschikking stellen van communicatiemiddelen, zodat lokale besturen kunnen aansluiten op de globale communicatie en er een coherent en eenduidig beeld ontstaat.

Het totale budget voor dat gewestelijke niveau is 600.000 euro, waarvan 200.000 euro voor de ontwikkelings- en productiekosten van het nieuwe campagneconcept, dat enkele jaren zal worden gebruikt.

Wat gebeurt er op lokaal niveau? Eén: de materiële ondersteuning van lokale besturen bij lokale opruimacties, met als doel het faciliteren van die acties. Daarvoor is een budget uitgetrokken van 90.000 euro. Twee: financiële ondersteuning van lokale zwerfvuilprojecten die een stapje verder gaan dan alleen opruimen en die bijvoorbeeld intercommunales motiveren om zelf initiatieven te nemen. Het budget daarvoor is 200.000 euro. Drie: acties rond handhaving, om onder meer een continue monitoring van de stand van zaken te verkrijgen. U kent misschien onze netheidsbarometer, die gemeenten kunnen gebruiken om te zien wat ze hebben opgehaald en zo meer.

Wat doen we doelgericht? Er is een educatieve tool voor scholen om het draagvlak te vergroten en een gedragsverandering teweeg te brengen. Daarvoor is een budget van 80.000 euro uitgetrokken. Er zijn ook acties op autosnelwegen en parkeerplaatsen om de automobilist bewust te maken van het probleem. Daar hebben we 60.000 euro voor vrijgemaakt.

Voorts zijn er nog andere, structurele acties, zoals het uitvoeren van een 'posttest' met als voorwerp de nieuwe communicatiecampagne, met als doel inhoudelijke of vormelijke bijstellingen mogelijk te maken en te kijken of die communicatie wel effect heeft.

U vroeg naar de verschillende vormen van ondersteuning. Er is financiële ondersteuning, materiële ondersteuning, communicatieondersteuning, specifieke subsidiëringen en er is het Netheidsnetwerk Vlaanderen.

Ik begin met de financiële ondersteuning. Die gebeurt via projecten. Het 'In de vuilbak'-programma steunt lokale inspanningen die een stapje verder gaan dan alleen opruimen. Alleen een gemeente of een intergemeentelijke vereniging kan een aanvraag indienen binnen dat programma. De budgettaire sleutel voor de bepaling van de financiële ondersteuning is gebaseerd op het inwonersaantal. Lokale projecten die de gemeente of intergemeentelijke vereniging opzet met plaatselijke verenigingen of groepen, komen ook in aanmerking voor ondersteuning.

Wat de materiële ondersteuning betreft, stellen we gratis materiaal ter beschikking, zoals afvalzakken, handschoenen, fluovesten en grijpers, nodig bij opruimacties. Dergelijke acties dragen bij tot de sensibilisering van de burgers en versterken de boodschap van een lokaal bestuur door zijn betrokkenheid bij de problematiek op een of meerdere plaatsen te

benadrukken. Er zijn ook heel herkenbare logo's en slogans op het aangeboden materiaal aangebracht. Het aanbod voor de gemeenten legt de nadruk op de mogelijkheid om de inspanningen van burgers, verenigingen en scholen met materiaal te ondersteunen. Het kan eenmalig worden gebruikt, maar het kan ook om herhaalde inspanningen gaan.

In de nabije toekomst zal het aanvragen van materiaal geheel elektronisch kunnen gebeuren via de website. De aanvrager zal elektronisch op de hoogte worden gehouden van de afhandeling van het dossier. We zullen daartoe een webwinkelmodule ontwikkelen.

De ondersteuning op het vlak van communicatie behelst twee aspecten: enerzijds het faciliteren van het communicatietraject, en anderzijds ervoor zorgen dat de communicatie maximaal coherent is met wat op regionaal vlak gebeurt. De website zal daarbij als draaischijf fungeren.

Dan zijn er nog de specifieke subsidies. De investeringen gericht op het verbeteren van de openbare reinheid zijn vrij groot. Daarom is het ook nodig om de gemeenten en intergemeentelijke verenigingen te ondersteunen. Het gaat om het aankopen van veegmachines of recipiënten. Het subsidiebesluit biedt deze ondersteuning aan voor 50 procent van de investering. In 2011 is daarvoor 1 miljoen euro vrijgemaakt – een serieus bedrag, dus. Dat is deels gefinancierd vanuit Fost Plus, dat dat in het kader van zijn erkenning moet doorstorten. Dat bedrag komt dus boven op het reeds vermelde budget.

Voor concrete en gerichte investeringen binnen een gebiedsgericht project biedt de samenwerkingsovereenkomst ook mogelijkheden voor lokale besturen binnen de projectenveloppe van de gemeente of intergemeentelijke samenwerking.

Tot slot is er het Netheidsnetwerk Vlaanderen. Op 1 april 2011 is het Netheidsnetwerk Vlaanderen opgericht. Dat benadrukt de samenwerking tussen de lokale besturen, het bedrijfsleven en de Vlaamse overheid. De netheidsproblematiek vraagt om een beleidsdomein- en bestuurslaagoverschrijdende aanpak. De aansturing van het netwerk gebeurt vanuit de stuurgroep Zwerfvuil en de daarbij horende operationele werkgroep waarin zowel de overheid – gewest en gemeenten – als de industrie actief is. De doelgroep van het netwerk zijn de gemeenten en de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, zodat zij ook een rechtstreeks aanspreekpunt hebben.

U ziet dat er heel wat acties zijn, mevrouw Taeldeman. We proberen ook echt bij te sturen als blijkt dat er weinig effect uitgaat van een communicatiecampagne en dergelijke meer. Natuurlijk blijft ook de handhaving belangrijk. Ik weet dat dat niet evident is. Het is voor de lokale besturen een gigantische taak om daarop in te zetten. We merken wel dat het nog het meeste effect heeft op de burger als hier en daar mensen betraapt worden, jammer genoeg.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Minister, ik dank u voor het gedetailleerde overzicht. Blijkbaar werden het budget en de hele campagne goedgekeurd door een stuurgroep Zwerfvuil. Dat is dan waarschijnlijk eind 2010 gebeurd. Wie maakt allemaal deel uit van die stuurgroep?

Minister Joke Schauvliege: U mag die stuurgroep heel ruim zien. De VVSG en Interafval zitten daarin, en ook de overheid is erin vertegenwoordigd. Alle stakeholders zitten daar dus samen, bekijken de communicatie en de projecten en nemen daar dan beslissingen over.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de uitbetaling van subsidies aan Vlaamse vogelopvangcentra - 1720 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister, het jaarverslag van Vogelbescherming Vlaanderen als koepelorganisatie maakt een balans op van alle noodlijdende wilde dieren die in de Vlaamse Opvangcentra voor Vogels en Wilde Dieren (VOC's) terecht kwamen. De laatste jaren is de trend van het aantal opgevangen dieren onmiskenbaar: jaar na jaar neemt het totale aantal fors toe. Enkele cijfers maken dat duidelijk. Zo werden in 2010 3075 dieren meer opgevangen dan in 2009. De Europese vogelsoorten vormden daarbij natuurlijk weer het leeuwenaandeel. Daarnaast zijn een belangrijk deel van de opgevangen dieren zoogdieren, namelijk 4182 individuen.

Van alle opgevangen dieren werd 58 procent weer in vrijheid gesteld. Van belang is echter dat de meeste opgevangen dieren, in het bijzonder vogels, door de wet zijn beschermd en dat ze vaak door illegale vangstpraktijken in de opvangcentra terechtkomen. Het feit dat in 2010 3549 vogels na inbeslagname door Justitie opgevangen moesten worden, maakt dat duidelijk. Dat gaat over 16 procent van alle opgevangen vogels. 16 procent van het werk dat de opvangcentra leveren, dat is dus een belangrijke maatschappelijke taak.

De tien erkende Vlaamse opvangcentra worden gesubsidieerd door de Vlaamse overheid. Vogelbescherming Vlaanderen klaagt echter aan dat de centra elk jaar opnieuw in de problemen komen door het laat uitbetalen van de subsidies. Te late betaling van subsidies met meer werk door de toename van het aantal opgevangen dieren is niet houdbaar voor de opvangcentra. Ik heb gehoord dat er eind 2010 zelfs een deuren heeft moeten sluiten.

De subsidies voor 2010 werden vijf maanden en die voor 2011 vier maanden te laat uitbetaald. Nochtans is de wetgeving daarover duidelijk. Het Soortenbesluit regelt de relatie tussen het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en de opvangcentra, maar ook de percentages en de momenten van uitbetaling.

Daarbij komt ook nog eens dat ondanks de stijgende werkdruk in de opvangcentra de subsidies werden beperkt door de moeilijke financiële periode waarin we zitten en de kaasschaafinleveringen, die zonder voorafgaand overleg met de sector zijn gebeurd.

Minister, wat is de reden van de laattijdige betaling van de subsidies aan de Vlaamse opvangcentra? Hoeveel bedraagt de subsidie voor 2011 en hoeveel personeelsleden worden ermee gefinancierd? Wat zult u ondernemen om in de toekomst de subsidies tijdig te betalen, conform de onderrichtingen van het Soortenbesluit? Kunt u tegemoetkomen aan de vraag van de opvangcentra om de subsidies te laten meegroeien met het stijgende aantal opgevangen dieren, en met name het stijgende aantal opgevangen dieren na inbeslagname door Justitie?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Peeters, de berekening van het bedrag waarop de VOC's aanspraak kunnen maken, bleek hoger te zijn dan het begrote budget daarvoor. Dat kwam onder meer doordat de erkende VOC's een hogere activiteit hebben ontplooid dan werd ingeschat en ze daardoor ook een hogere betoelaging konden krijgen.

Er werd nagegaan in hoeverre op andere budgetten middelen konden worden gevonden om die leemte op te vangen. Dat is uiteindelijk niet gelukt. De zoektocht naar bijkomende middelen is er de oorzaak van dat het uiteindelijk uit te keren bedrag laat is vastgelegd. Daardoor werden de subsidies ook later uitbetaald. De uitbetaling vond voor 2011 plaats op 10 maart.

De VOC's hadden recht op 389.128,84 euro, maar budgettair was er maar ruimte voor 355.000 euro, waarvan 248.000 personeelssubsidies voor achttien halftijdse medewerkers.

Als aan bepaalde voorwaarden voldaan is, krijgt het VOC een loonsubsidie gelijk aan de loonkost van een halftijdse medewerker. Op basis van de inbreng van eigen middelen voor een tweede halftijdse betrekking, kan het VOC een subsidie aanvragen voor de personeelskosten van een tweede, bijkomende halftijdse medewerker. Als het opvangcentrum door de inbreng van eigen middelen een tweede voltijdse betrekking creëert, kan een subsidie aangevraagd worden voor de personeelskosten van een derde halftijdse medewerker.

Daarnaast krijgt de VOC ook Lotto-subsidies. In 2010 waren die nog eens goed voor 48.000 euro. Voor 2011 zal dat wellicht 46.000 euro zijn.

Er was reeds overleg met de VOC met het oog op een schatting van wat de VOC's zullen aanvragen voor 2012. Op die manier proberen we nu al budgettaire duidelijkheid te hebben, zodat we niet opnieuw tijd verliezen met het zoeken naar extra budget. Zo kunnen we ervoor zorgen dat de dossiers sneller kunnen worden afgehandeld.

De indexering voor personeelsuitgaven is opgenomen in de wetgeving, een hogere subsidiëring op basis van het stijgende aantal dieren niet. We schatten, na overleg met de VOC's, dat we voor 2012 minstens 430.000 euro nodig zullen hebben. Het bedrag dat voor de VOC's gereserveerd is, is slechts 332.500 euro. Dat is en blijft het budget dat ter beschikking staat. Er is dus een bijkomende besparing ten opzichte van de budgetten van 2010 doorgevoerd. De wetgeving laat dat toe: artikel 37 van het Soortenbesluit zegt dat subsidiëring door de Vlaamse Regering kan, maar binnen de perken van de begrotingskredieten. Er zal dus opnieuw een proportionele verdeling moeten gebeuren van het beschikbare budget over de verschillende VOC's.

Ik geef u tot slot nog de evolutie mee van de ingeschreven bedragen in de begroting. In 2007 was dat 307.000 euro, in 2008 335.000, in 2009 358.000 euro, in 2010 355.000 euro, en in 2011 332.000 euro. In vergelijking met 2007 is er dus nog een stijging, maar het is minder dan in 2010. In 2009-2010 is het bedrag ongeveer gelijk gebleven, onder meer omdat de Lotto-middelen toen substantieel hoger waren. Maar blijkbaar heeft de crisis ook een effect gehad op de Lotto-middelen. Daar zitten nu minder middelen, doordat mensen minder op de Lotto hebben gespeeld. Wij verwachten voor dit jaar ongeveer 46.000 euro aan Lotto-middelen.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister, ik dank u voor het duidelijke antwoord, maar het is geen goed nieuws. We zien dat de werkdruk stijgt en dat het aandeel van de inbeslagnames door Justitie 16 procent uitmaakt van de werking van de opvangcentra. Dat zijn maatschappelijke taken die die mensen moeten vervullen. De Vlaamse overheid kan niet verwachten dat zij dat in hun vrije tijd doen.

Als ik zie dat de subsidie 25.000 euro minder bedraagt, ondanks de bewezen toegenomen werkdruk, is het mijns inziens uw taak om op zoek te gaan naar een structureel antwoord om dat in de toekomst op te lossen en die werking te vrijwaren van nog meer bezuiniging dan nu al het geval is. Er heeft al een opvangcentrum de deuren moeten sluiten, en ik vrees dat er in de toekomst nog meer zullen volgen.

Minister Joke Schauvliege: Wij hebben al pogingen ondernomen om extra middelen te vinden. Daarom zijn we nu ook in gesprek, om te bekijken hoe we die kloof kunnen overbruggen. We moeten proberen te zoeken hoe het kan, maar ik kan ook niet toveren en zomaar extra middelen creëren. Uiteraard ben ik bereid om te zoeken. Ik leg mij daar niet zomaar bij neer. Maar ik ben ook realistisch. Iedereen vraagt meer middelen. Het zal niet evident zijn om die ergens anders te gaan vinden.

De heer Dirk Peeters: Men kan die mensen niet aan het werk houden en die werkzaamheden op dit niveau houden als daar geen middelen tegenover staan. Ofwel moet iemand anders die taken overnemen en moet er met ANB een oplossing worden gezocht, waarbij zij dan een

deel van die taken overnemen. Men kan dit niet blauwblauw laten. De maatschappelijke rol die deze mensen vervullen, is nu eenmaal wettelijk neergeschreven in het Soortenbesluit. Daar nu zomaar onderuit fietsen, lijkt mij nogal kort door de bocht.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Els Robeyns tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aankoop van natuur - 1744 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Minister, enige tijd geleden bleek uit cijfers van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) dat de Vlaamse overheid vorig jaar voor 882 hectare nieuwe natuurgebieden had aangekocht. In 2010 werd Vlaanderen zo via het recht op voorkoop en de Grondenbank eigenaar van 48 hectare duinen, 195 hectare bos, 473 hectare natuurgebied, 46 hectare te bebossen grond en 117 hectare grond. Voor de aankoop van die 882 hectare werd 16,4 miljoen euro uitgegeven. Sinds 1997 werd er in geen enkel ander jaar zo weinig natuur aangekocht, aldus ANB.

Samen met de gesubsidieerde aankopen van de erkende terreinbeherende verenigingen kwam er in Vlaanderen vorig jaar net geen 1500 hectare nieuwe natuurgebieden bij. Deze erkende terreinbeherende verenigingen verwerven steeds minder natuurgebieden. Dat komt onder andere door de stijgende grondprijzen en de gedaalde aankoopsubsidies.

Minister, in uw beleidsnota stelt u dat de gebieden onder effectief natuurbeheer jaarlijks moeten worden uitgebreid tegen een ritme van 3000 hectare per jaar, waarbij minstens één derde door de terreinbeherende verenigingen. U onderschrijft in uw beleidsnota ook het strategisch belang van de aankoop van zulke gronden door het Vlaamse Gewest en de terreinbeherende verenigingen voor de realisatie van kwaliteitsvolle natuur.

Minister, ik stel u daarom graag een aantal vragen. Wat is uw reactie op de cijfers en de analyse? Zijn de cijfers juist? Kunt u specificeren wat de verhouding is tussen het aantal vastleggingen in hectare en de effectieve realisaties? Wat is de prijsevolutie per hectare van de gerealiseerde aankopen?

Welke initiatieven hebt u reeds genomen om de in de beleidsnota geformuleerde doelstelling van de jaarlijkse uitbreiding van 3000 hectare gebieden onder effectief natuurbeheer, te bereiken? Werd daarvoor in een budget voorzien?

Plant u bijkomende inspanningen voor de realisatie van kwaliteitsvolle natuur? Voorziet u daarbij in bijkomende stimulansen voor de verwerving van natuurgebieden door de terreinbeherende verenigingen? Wordt dit eventueel meegenomen in de lopende budgetcontrole?

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Voorzitter, minister, ik ben ervan overtuigd dat de cijfers die we de laatste maanden hebben ontvangen, erop wijzen dat er een probleem is met de prijzen van de gronden en hoofdzakelijk met de prijzen van de landbouwgronden.

Wie a zegt, moet ook b zeggen. De Vlaamse Gemeenschap, of de minister, heeft gezegd dat er meer bossen moeten komen en dat er bedragen worden vastgelegd om gronden te kopen. Landbouwgrond is een schaars product, dat weet iedereen. U zult dat schaarse product nu nog een beetje schaarser maken door nog een aantal hectare uit het areaal te onttrekken. Dat zal leiden tot nog duurdere gronden.

Ik heb er geen problemen mee dat reeds bestaande natuurgebieden worden opgekocht door verenigingen en onrechtstreeks door de Vlaamse Gemeenschap. Ik heb er wel problemen mee dat kwalitatieve landbouwgronden worden gekocht.

Als het effectief zo is dat we in Vlaanderen te weinig bossen hebben – ik spreek me er niet over uit of dit juist is of niet – dan moeten we serieus nadenken over mogelijke overeenkomsten met landbouwers. Ze kunnen een deel van hun gronden misschien beplanten met bomen die productief zijn. Zo kunnen we het probleem van het hout, dat we daarnet hebben besproken, mee oplossen. Het beheer zou moeten gebeuren door de landbouwers zelf. Later kunnen de bossen worden gerooid voor het hout en kunnen ze eventueel worden heraanplant. Volgens mij moeten we die richting uitgaan om zo het probleem van de duurdere gronden te omzeilen.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, minister, ik sluit me graag aan bij de vraag om zo een ander licht te werpen op de doelstelling in de beleidsnota. Het ligt misschien aan mij, maar als ik verschillende cijfertjes zie, heb ik de neiging om ze met elkaar te vergelijken. Ik heb de aankoopcijfers dus vergeleken met de 3000 hectare uit de beleidsnota.

De beleidsnota stelt heel duidelijk dat het de doelstelling is om 3000 hectare per jaar bijkomend natuurbeheer te creëren, niet om de aankoop ervan te creëren. Door de linken die worden gelegd, worden soms vergelijkingen gemaakt. Ik heb alleszins uit de beleidsnota begrepen dat het niet de bedoeling is om 3000 hectare bijkomend aan te kopen voor natuurbeheer – ik ben natuurlijk benieuwd hoe de minister hiertegenover staat.

Wat ik wel lees in de doelstelling, is dat wordt geprobeerd om steeds meer kwaliteitsvolle natuur te creëren. We hebben gebieden die potentiële natuurgebieden zijn, maar die niet volledig tot hun recht komen of die niet effectief onder het natuurbeheer vallen.

Ik heb altijd begrepen dat het de bedoeling is om de kwaliteit van de natuur die we hebben, te verbeteren. Aankoop is slechts een van de instrumenten om in bepaalde gebieden de doelstelling te halen.

Dat er voorzichtig wordt omgesprongen met het aankoopbeleid, is logisch en goed. Aankoop is een instrument dat wordt ingezet, maar dat heel minutieus moet worden ingezet. Er mag niet her en der worden aangekocht. Met het aankopen van natuur is de natuurkwaliteit nog niet gerealiseerd. Het is niet omdat een gebied wordt aangekocht, dat de kwaliteit ervan er zomaar op vooruit gaat. Het is dus belangrijk om heel goed af te wegen wanneer en waar het instrument van de aankoop wordt ingezet. Het kan een instrument zijn om een bijdrage te leveren, maar het is zeker niet voor alles een oplossing.

Minister, ik wil u daarom vragen naar de afwegingscriteria, maar ik weet niet of u die uit het hoofd kent. Misschien kunnen ze ons worden bezorgd. Welke afwegingscriteria worden overwogen voor het moment waarop een aankoop kan gebeuren? Ik denk hierbij niet enkel aan ANB, maar ook aan de criteria die afgewogen moeten worden door de terreinbeherende verenigingen, want die doen de aankopen met eigen middelen, maar vaak worden de verenigingen ook gesubsidieerd. Er moet ook bij hen een goed aankoopbeleid zijn voor elke euro die wordt uitgegeven. Ik zou dus graag weten welke afwegingscriteria er zijn, zowel voor de terreinbeherende verenigingen als voor ANB.

Aangezien we de kwaliteit van de natuur voor ogen houden, is het belangrijk om te weten op welke wijze de kwaliteitsverbetering wordt opgevolgd in die specifieke gebieden. Ik weet niet of u dat dadelijk ook kunt meegeven.

Zoals ik al zei, is aankoop een instrument, maar niet het enige. Welke andere instrumenten worden ingezet of worden overwogen om de natuurverbetering te realiseren? De heer Callens noemde al een mogelijkheid.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Voorzitter, ik wil me kort aansluiten bij de vraag van mevrouw Robeyns. Ik heb hier ook een schriftelijke vraag over gesteld, net voor het paasverlof. De cijfers zijn wat ze zijn. Ze zijn echt niet goed. Het is daarom dat ik bij de behandeling van de herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) al heb gezegd dat we meer behoefte hebben aan een inloop, aan een extra tandje bij, dan aan een beleid zoals het nu wordt gevoerd, namelijk het gewoon voortzetten van wat we al deden. We moeten er echt meer in investeren, niet alleen met centen, maar ook met mankracht en engagementen.

Aansluitend bij de opmerking van mevrouw Rombouts over het zoeken naar kwaliteit, meen ik dat we bij de verbingsgebieden en het integraal verwevings- en ondersteunend netwerk (IVON) veel meer natuurkwaliteit kunnen nastreven. Net dat onderdeel heeft de grootste achterstand opgelopen. Voor bijna heel Vlaanderen moet nog gestalte worden gegeven aan het IVON. Minister, kunt u daarvoor een stand van zaken geven? Wordt er progressie gemaakt of niet?

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: Voorzitter, minister, ik wil me kort even aansluiten bij wat mevrouw Rombouts zegt. Af en toe krijg ik de indruk dat we met het aankoopbeleid de ambitie hebben om grootgrondbezitter in Vlaanderen te worden, terwijl het onze ambitie moet zijn om in onze ruimtebalans, onze ruimteboekhouding, te realiseren wat we precies hebben afgesproken in Vlaanderen, en dat op een heel kwaliteitsvolle manier.

Als we het hebben over de aankoop van bos, stel ik op het terrein vast dat die dikwijls in concurrentie treedt met de inspanningen die we doen in bosgroepen waarbij we net private eigenaars stimuleren om in het beheersverhaal te stappen. Het moet niet onze bedoeling zijn om op zo veel mogelijk hoeken van percelen het plaatje van Vlaanderen te laten kloppen, maar wel om zo veel mogelijk kwaliteitsvol bos en natuur te realiseren binnen het afgesproken kader.

De heer Bart Martens: Minister, in de vorige regeerperiode stond in het regeerakkoord dat er een objectieve evaluatie zou worden gemaakt van al die instrumenten waar het om gaat: aankoop, aankoopsubsidies, beheersovereenkomsten, gebruikerscompensatie en zo meer. Het is heel nuttig om eens na te gaan of dat al is gebeurd en wat de kostenefficiëntie en effectiviteit van al die instrumenten is. We moeten dat weten, want vandaag zijn we bezig met nieuwe groene ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's). Het is nuttig om weten op welke manier we het beste onze natuurdoelstellingen en de 3000 hectare bijkomende gebieden onder effectief natuurbeheer kunnen realiseren.

De heer Callens verwijst naar de mogelijkheid dat landbouwers zelf landbouwgronden bebossen, maar vaak staan wetten en andere praktische bezwaren in de weg. Er zijn heel veel gemeentebesturen die nog op basis van het Veldwetboek al dan niet vergunningen afleveren voor de bebossing van landbouwgronden. Heel veel gemeentebesturen weigeren om die vergunningen te geven, ook al zijn de grondeigenaars bereid om hun eigen terreinen te bebossen. Theoretisch bestaan er dus een aantal mogelijkheden die in de praktijk om andere redenen niet realiseerbaar zijn.

Minister, wordt er nog werk gemaakt van een objectieve evaluatie van de verschillende instrumenten die we theoretisch kunnen inzetten om de nobele doelstelling van 3000 hectare gebied onder effectief natuurbeheer bijkomend te realiseren per jaar, en om ook onze ruimtebalans van bijkomend 38.000 hectare groengebied en 10.000 hectare bosgebied ten opzichte van 1997 te kunnen realiseren?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mevrouw Robeyns, de cijfers waar u naar verwijst, kloppen. Dat werd ook al aangegeven in een antwoord op een schriftelijke vraag van de heer Peeters. Het overgrote deel van de aangekochte oppervlakte werd echter aangekocht – dat is

belangrijk – in der minne en niet via het instrument recht van voorkoop. De verwerving via recht van voorkoop was inderdaad goed voor 78 hectare. Bij de aankoop van natuur- en bosgebied wordt het instrument onteigening eerder uitzonderlijk toegepast. Het gevolg van die werkwijze is dat het succes van de onderhandelingen bepalend is voor de snelheid waarmee gronden kunnen worden aangekocht. Het zijn meer complexe onderhandelingen die zelfs meerdere jaren kunnen aanslepen vooraleer een aankoopakte kan worden verleden. De laatste begrotingsjaren werd telkens heel het vastgelegde ordonnanceringskrediet benut, wat duidt op het effectief slagen van de onderhandelingen.

Zoals in het regeerakkoord staat, leggen we de klemtoon bij de terreinverwerving op die gebieden die werden aangeduid als ‘speciale beschermingszones’ en op de uitbouw van natuur in de stad. Dat is vooral terreinverwerving in het kader van stadsbossen en groen in randstedelijke gebieden. Dat heeft natuurlijk een prijs. De hogere prijs per vierkante meter houdt in dat met hetzelfde budget minder hectare kan worden aangekocht.

De prijzen schommelen ook sterk naargelang de regio. Voor de aankopen door ANB kan er een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen aankopen van duingebieden, met een gemiddelde prijs in 2010 van 50.000 euro per hectare, en aankopen van bos- en natuurgebieden met een gemiddelde prijs van 15.000 euro per hectare. Er is dus een groot verschil. Voor de aankoop van gronden voor bosuitbreiding op het bossencompensatiefonds spreken we van 27.500 euro per hectare. Deze prijzen zijn inclusief vergoedingen voor pachtuitwinning.

Voor de terreinbeherende verenigingen bedroeg de prijs in 2010 17.000 euro per hectare, 13.000 euro per hectare en 19.000 euro per hectare, afhankelijk van de instantie. De eerste is Natuurpunt Beheer vzw, de tweede Limburgs Landschap vzw en de laatste is Durme vzw. Ik heb alle cijfers mee. De verschillen in prijs per hectare tussen de verenigingen zijn toe te schrijven aan de prijsverschillen tussen de regio's waarin zij actief zijn.

Ook de prijs van natuur- en bosgebieden is onderhevig aan een onmiskenbare prijsstijging. De door het ANB betaalde prijzen schommelden in 2000 gemiddeld rond 1,3 à 1,4 euro per vierkante meter, de laatste 3 jaar eerder rond 1,8 à 2 euro per vierkante meter, mede als gevolg van de klemtoon die wordt gelegd op strategische projecten, zoals de stadsbossen, maar ook het Sigmaplan.

De laatste jaren gaat een aanzienlijk deel van het budget naar strategische projecten. Zowel voor een aantal Sigmaprojectgebieden als voor het Parkbos Gent werd in de loop van 2010 de mogelijkheid tot onteigening bij hoogdringendheid gecreëerd. Voor een aantal van deze projecten zijn de kredieten al beschikbaar gesteld en worden de onteigeningen in 2011 aangevat.

Ik heb een volledig overzicht mee van wat in de begroting staat. U kunt de gegevens daarin terugvinden, maar ik overloop ze toch even. Er staat 17 miljoen euro ingeschreven op het MINA-fonds, op de tweede post onder MINA-fonds nog eens 6 miljoen euro en onder de andere post MINA-fonds nog eens 6 miljoen euro. Dan is er ook het Bossencompensatiefonds met afgerond 3 miljoen euro.

Dat het aankoopritme tijdelijk terugloopt, betekent niet dat het realiseren van een natuurkernstructuur wordt gehypothekeerd. Dat ben ik niet met u eens. We zouden kunnen stellen dat het wat opschuift, maar het is niet zo dat er niets van komt. Het kan alleen wat langer duren. Ik sluit me ook aan bij wat de heer Martens zegt: dat we de instrumenten eens mooi op een rijtje moeten zetten. We maken daar werk van. We hebben opdracht gegeven aan de Minaraad om dit uit te werken, en die moet op relatief korte termijn een voorstel voorleggen. Men is dit alles aan het verwerken om te bekijken of we onze middelen efficiënt inzetten, met aankoop en dergelijke. We moeten echt nadenken over verbreden. We kunnen ook dezelfde middelen aan bepaalde doelgroepen ter beschikking stellen, die dan misschien

nog betere resultaten kunnen boeken op het terrein dan als we alles zelf moeten aankopen. Dat zal allemaal uit de instrumentenmix naar voren komen.

Mevrouw Rombouts, uw eerste vraag is beantwoord: de speciale beschermingszones, de projecten en de stadsbossen. Op de kwaliteitsverbetering zullen we in het kader van de instandhoudingsdoelstellingen een heel duidelijk zicht krijgen. Zodra dat is uitgewerkt, zullen we weten waar we onze doelstellingen bereiken en waar niet. Ik verwacht ook daar dat we meer instrumenten in handen zullen hebben om te kunnen meten.

Ik meen dat ik op alle vragen heb geantwoord, en ik heb hier ook een overzichtje mee van de budgetten en de aankopen. U kunt het eens rustig bekijken.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Minister, ik dank u voor het antwoord. Uiteraard is de aankoop van natuur niet het doel op zich, maar het kan toch helpen als instrument om natuur duurzamer te beheren en om de versnippering van natuur tegen te gaan. Ik meen dat u dat zelf ook bevestigt in uw beleidsnota. Het lijkt me een goede strategie om die doelgericht in te zetten in bepaalde strategische projecten. Wellicht zal die ook mee bepalend zijn voor de prijs.

Alleszins is de suggestie van de heer Martens zinvol om de verschillende instrumenten eens goed te evalueren en eens te bekijken wat toekomstgericht de beste en efficiëntste manier is om toch een doelgericht en kwaliteitsvol natuurbeleid voort te zetten. Voor de rest zal ik de cijfers bij het antwoord eens goed bekijken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de normering van trillingen - 1769 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Voorzitter, minister, dames en heren, de laatste jaren bestaat er steeds meer aandacht voor voelbare trillingen – naast de hoorbare – die hinder of schade kunnen veroorzaken. Nederland en Duitsland hebben op dat vlak een goed normerend kader dat internationaal als referentie wordt gebruikt. Ook Vlaanderen maakt gebruik van deze normen om bijvoorbeeld artikel 4.1.3.2 van VLAREM II een invulling te geven.

De Duitse norm bevat instructies voor het beoordelen van trillingen in het frequentiegebied. Dit zijn de frequenties die voelbaar kunnen zijn en dus hinder kunnen opleveren voor personen in gebouwen. De norm laat een beoordeling van zowel periodieke als niet-periodieke trillingen toe. Hoewel de norm vandaag gebruikt wordt bij de Milieu-inspectie of MER-rapportage ontbreekt elk decretaal kader in Vlaanderen. Dat heeft een aantal gevolgen. Veel panden zijn niet ontworpen om trillingen op te nemen. Er bestaat kans op schade, uiteraard afhankelijk van de aard en constructiewijze van het bouwwerk en de aard, sterkte en frequentie van de trillingen. Waar het mij om gaat, is dat de hinder die door trillingen wordt veroorzaakt, ook gezondheidsrisico's kan inhouden. De wetenschappelijke resultaten met betrekking tot geluidshinder tonen aan dat er bepaalde grenswaarden zijn die het best niet worden overschreden om geen gezondheidsrisico's te lopen.

Minister, ondersteunt u momenteel wetenschappelijk onderzoek dat de gezondheidseffecten van trillingen op personen onderzoekt? Zo nee, bent u bereid wetenschappelijk onderzoek hierover te ondersteunen? Op welke manier kunnen geschillen hieromtrent worden behandeld?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Franssen, er is op dit ogenblik geen beleidsonderbouwend wetenschappelijk onderzoek lopende aangaande gezondheidseffecten van trillingen. Het Milieu- en Natuurrapport Vlaanderen (MIRA) heeft in zijn twee eerste edities van 1994 en 1996 wel melding gemaakt van de problematiek van trillingshinder. Het onderwerp is in de daaropvolgende rapporten niet meer aan bod gekomen. Naar verluidt zijn er in de voorbije jaren ook geen bijkomende vragen naar of voorstellen voor onderzoek dienaangaande geweest.

Op Europees niveau bestaan er geen bindende richtlijnen in verband met trillingshinder. Wel is er een Europese richtlijn van kracht voor de bescherming van werknemers tegen risico's voor hun gezondheid en voor hun veiligheid bij blootstelling aan hand-, arm- en lichaamstrillingen. De omzetting van deze richtlijn is een federale bevoegdheid. Vermeldenswaard is ook dat een Europees onderzoeksproject is opgestart gericht op de demping van trillingen aan de bron en het onderhoud bij spoorinfrastructuur.

De problematiek van trillingshinder in de leefomgeving wordt in Vlaanderen aangepakt op basis van buitenlandse richtlijnen en normen. Deze richtlijnen en normen zijn internationaal aanvaard. Het lijkt mij dan ook niet aangewezen om in Vlaanderen opnieuw onderzoek hierrond uit te voeren.

VLAREM bevat momenteel geen concrete normen voor trillingshinder. Mogelijke continue bronnen van trillingshinder zijn onder andere industrie, wegen en spoorlijnen. Oorzaken van trillingshinder bij wegen zijn meestal oneffenheden in de weg zoals verzakkingen, verkeersdrempels en platenbeton met voegen. Bij spoorwegen is het trillingsniveau afhankelijk van het type trein, de snelheid van de trein, het type en de staat van het spoor en van de wissels en dergelijke. Zowel voor industrie als voor weg- en spoorinfrastructuur voor reizigerstreinen gaat men ervan uit dat indien de afstand tot de infrastructuur meer dan 110 meter bedraagt, zelfs in de meest negatieve gevallen de trillingsniveaus beneden de gevoeligheidsdrempel komen. Voor goederenverkeer ligt de afstand op 200 meter.

Voor ingedeelde inrichtingen – industrie dus – kan de overheid optreden op basis van artikel 22 van het Milieuvergunningsdecreet en artikel 4 van VLAREM II. Bij trillingshinder afkomstig van wegen of spoorwegen of bij een vermoeden van schade aan gebouwen door deze bronnen moeten de klachten worden ingediend bij het Agentschap voor Wegen en Verkeer of de NMBS. In de praktijk treedt de overheid op bij klachten over trillingshinder op basis van de bestaande Nederlandse Stichting Bouwresearch (SBR). Dat zijn meet- en beoordelingsrichtlijnen inzake trillingen. Er is een heel specifiek onderdeel voor.

Voor de beoordeling van nieuwe situaties via plan-MER of project-MER wordt eveneens een Duitse norm als uitgangspunt gekozen. Er bestaan heel specifieke documenten ter zake. We hanteren dus internationale standaarden. Het lijkt mij op dit ogenblik dan ook niet prioritair om waarden in VLAREM in te schrijven aangezien de bestaande en internationaal aanvaarde normen worden gehanteerd om met concrete klachten om te gaan.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Ik dank u voor de verduidelijking, minister.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Els Robeyns tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over agromilieumaatregelen - 1791 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Minister, in het kader van het Vlaams Programmadocument voor Plattelandsontwikkeling (PDPO II) voerde het Departement Landbouw en Visserij onlangs drie belangrijke studies uit: één over agrobiodiversiteit, één over de impact van de PDPO II-maatregelen op de biodiversiteit en één over de visie van de landbouwers op de agromilieumaatregelen.

Op 26 januari 2011 vond er in de commissie Landbouw een gedachtewisseling plaats over deze studies. Uit de studie over agrobiodiversiteit blijkt dat er nood is aan een nieuwe generatie agromilieumaatregelen of alleszins een aanpassing van sommige bestaande maatregelen om de effectiviteit ervan te verhogen. Meer maatwerk, meer flexibiliteit, gebiedsgericht werken op landschapsniveau, een actieve participatie van de landbouwers en een geïntegreerde aanpak zijn volgens de studies noodzakelijk om de maatregelen succesvol te maken. Daarnaast bevat deze studie ook nog zeventien voorstellen van nieuwe agromilieumaatregelen.

In de studie over de impact van de PDPO II-maatregelen op de biodiversiteit werd voor het eerst de ecologische effectiviteit van de maatregelen onderzocht. Hiervoor werd er gefocust op de broedvogels in landbouwgebieden. Gedurende één jaar heeft men op basis van wetenschappelijke metingen de impactanalyse voor veertien gebieden bestudeerd. Om het effect effectief te kunnen vaststellen is één jaar intensief studeren echter onvoldoende. Daarom zou het in deze studie ontworpen meetnet ook de komende jaren opgemeten moeten worden. Dit was ook de belangrijkste aanbeveling van de studie.

Minister, op 30 maart 2011 stelde ik hierover een vraag om uitleg aan uw collega, bevoegd voor de landbouw, minister-president Peeters. Ik vroeg hem naar de concrete impact van deze studies op het beleid, naar het vervolg ervan en naar de eventuele noodzakelijke aanpassingen om deze agromilieumaatregelen te optimaliseren. In zijn antwoord verwees hij onder andere voor het budget en de evaluatie, naar de gedeelde verantwoordelijkheid met u als minister van Leefmilieu.

Minister, komt er een vervolg op het wetenschappelijk onderzoek naar de impact van de PDPO II-maatregelen op de biodiversiteit? Zal het ontworpen meetnet ook de komende jaren opgemeten worden? Zo ja, wanneer gaat het van start? Welk budget hebt u gepland?

Hoe evalueert u het pakket van agromilieumaatregelen? Plant u aanpassingen om deze maatregelen te optimaliseren en uit te breiden om zo de efficiëntie en effectiviteit op het terrein te verhogen? In eerste instantie denk ik aan de eventuele toepassing voor het afsluiten van een collectieve overeenkomst om te komen tot een meer gebiedsgerichte inzet van de maatregelen.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Minister, uit deze studies zijn veel waardevolle bevindingen naar voren gekomen. Elke studie heeft haar beperkingen natuurlijk, zeker om een totaalbeeld te krijgen. Misschien is verder onderzoek wel interessant.

Wat is de timing van eventuele aanpassingen? Houdt u daarbij rekening met de bemerkingen en bezorgdheden? Ik wil twee elementen aanstippen die voor mij de fundamentele vormen van de agromilieumaatregelen. Ten eerste zijn er de economische mogelijkheden en de impact van een agromilieumaatregel op dat vlak. Is er een economisch voordeel aan verbonden? De landbouwers werken heel graag mee aan verschillende maatregelen, maar landbouw is voor hen in de eerste plaats een economische activiteit. Hun tijdsbesteding moet mee worden afgewogen. Tweede element, en dat wordt vaak als pijnpunt gezien, is de rechtszekerheid van de landbouwer als hij meedoet aan agromilieumaatregelen. Zijn de maatregelen omkeerbaar?

De agromilieumaatregelen zijn op vrijwilligheid gebaseerd, en dat is voor een deel de sterkte ervan. Maar hoe vrijwillig blijft die maatregel als we rekening houden met de rechtszekerheid?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Robeyns, mevrouw Rombouts, het onderzoek uitgevoerd door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) toont aan dat de agromilieumaatregelen en in het bijzonder de beheersovereenkomsten die focussen op het ontwikkelen of het in stand houden van de natuur, bijvoorbeeld perceelsranden, kleine landschapselementen, botanisch beheer, de maatregelen voor weidevogels en de vergoeding natuur, een gunstig effect hebben op de biodiversiteit. Om die positieve tendens te kunnen bevestigen, blijkt uit het besluit van deze studie dat verder onderzoek aangewezen is. Om zinvolle conclusies te kunnen trekken, dient deze oefening tijdens deze programmaperiode nog tweemaal herhaald te worden. Overtuigd van het belang van dit onderzoek heb ik mij geëngageerd de nodige middelen in te schrijven voor het voortzetten van het onderzoek. Het zal zowel in 2012 als 2013 herhaald worden. De nodige middelen, 260.000 euro, zullen dan ter beschikking zijn, zodat de metingen in maart 2012 kunnen worden aangevat. De helft van de middelen komt uit het budget voor technische bijstand, het fonds voor plattelandontwikkeling dat onder het beleidsdomein Landbouw en Visserij valt; de andere helft wordt gedragen door het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie.

De beheersovereenkomsten zijn als flankerend instrument ingebouwd in zowel het Natuurdecreet als het Mestdecreet. Het instrument beheersovereenkomsten binnen de contouren van het plattelandontwikkelingsbeleid bestaat tien jaar. De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) heeft in 2010 alle belangrijke spelers zowel binnen als buiten de administratie uitgenodigd om samen het instrument beheersovereenkomsten te evalueren. Deze oefening beoogde de verschillende spelers kennis te laten maken met het instrument en zijn evolutie gedurende de afgelopen tien jaar weer te geven. Tevens wilde men vanuit de VLM nagaan hoe de efficiëntie en de impact van het instrument ervan op het terrein kon worden verhoogd.

De belangrijkste resultaten van deze oefening om het flankerend en stimulerend beleid met beheersovereenkomsten bij te sturen, kunnen worden samengevat in de volgende vijf aandachtspunten. De huidige beheerpakketten en de eraan gekoppelde vergoedingen dienen geëvalueerd te worden. Daarin zit de economische haalbaarheid in verweven, mevrouw Rombouts. De gebiedsgerichte en projectmatige werking van het instrument moet verder uitgebouwd worden. Het principe van de vrijwilligheid moet behouden blijven. Uit de studie blijkt dat de vrijwilligheid belangrijk is, maar dat er rechtszekerheid aan moet worden gekoppeld. De rol van de VLM-bedrijfsplanners moet versterkt worden. Er dient gestreefd te worden naar collectieve beheersovereenkomsten.

We zetten het onderzoek voort. We hebben al enkele aandachtspunten gedistilleerd. Als we de oefening nog twee keer hebben gemaakt, zullen we nog veel meer gericht kunnen inzetten.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Minister, ik ben blij dat u het onderzoek gaat voortzetten. De eerste studies tonen inderdaad een gunstig effect aan op de biodiversiteit.

Ik ben het eens met mevrouw Rombouts dat de economische impact van groot belang is. Naast de rechtszekerheid werd ook de administratieve overlast aangehaald. We moeten daarover waken. Dat is een element om effectief op het terrein te verbeteren. Die vijf aandachtspunten zijn terecht. We zullen dit verder opvolgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de klantvriendelijkheid van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) - 1771 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Voorzitter, minister, dames en heren, vanuit het Huurderssyndicaat Limburg krijg ik geregeld opmerkingen over de stugge en klantvriendelijke houding van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW). De VMW behandelt haar klanten op deze manier als ze gaan verhuizen. Ik baseer mijn vraag om uitleg niet op één voorval, maar op een hele klachtenbundel die men heeft opgesteld.

Volgens een aantal huurdersverenigingen zou dit gedrag te wijten zijn aan de monopoliepositie van de VMW en aan een verkeerde mentaliteit. Wanneer er gesproken wordt over de leveranciers van de vrijgemaakte gas- en elektriciteitsmarkt klinkt een heel ander geluid bij de huurdersverenigingen. Dit is volledig in tegenspraak met het beeld dat dikwijls wordt opgehangen, namelijk dat privatisering per definitie leidt tot mindere kwaliteit, slechtere dienstverlening, meer risico's voor milieu en samenleving. Het kan echt wel omgekeerd zijn.

Dit komt doordat er afspraken gemaakt kunnen worden met de leveranciers van de vrijgemaakte gas- en elektriciteitsmarkt. Deze gemaakte afspraken werden in een gedragscode gegoten. De titel hiervan 'De consument in de vrijgemaakte gas- en elektriciteitsmarkt' zegt al voldoende hoe belangrijk de consument voor hen is en hoe ze naar hun consumenten kijken.

De huurdersverenigingen, het Huurderssyndicaat Limburg in het bijzonder, halen als schoolvoorbeeld aan hoe probleemloos een huurder kan overgaan tot afsluiting van de contracten en overdracht van de meterstanden bij de gas- en elektriciteitsleveranciers, en hoe dit in schril contrast staat met de handelingen van de VMW. Bij de gas- en elektriciteitsleveranciers volstaat een aangetekend schrijven met de meterstanden als er geen overnemer is van de contracten. De VMW neemt echter het standpunt in dat de huurder de watermeter op zijn kosten moet laten verwijderen om het abonnement stop te kunnen zetten. Nochtans staat te lezen in de missie- en visieverklaring van de VMW: "De VMW heeft als motto: voortdurend verbeteren, betrouwbaar zijn, klantgericht optreden en resultaatgericht werken."

Minister, wat gaat u eraan doen om het voor de klanten van de VMW even gemakkelijk te maken als bij de gas- en elektriciteitsleveranciers? Zou het niet beter zijn dat de VMW zich aansluit bij de gedragscode van de vrijgemaakte gas- en elektriciteitsmarkt of een gelijkaardige gedragscode gaat hanteren? Indien u ook deze mening deelt, hoe gaat u dit bewerkstelligen en op welke termijn?

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Minister, ik heb dezelfde bezorgde reacties gekregen van het huurderssyndicaat. Dat is wel terecht. We moeten de huurder, die een zwakkere positie heeft op de woningmarkt, proberen te beschermen. Het lijkt me zinvol om eenzelfde regeling uit te werken voor het water als voor gas en elektriciteit. De opzegging moet gewoon via een aangetekend schrijven kunnen gebeuren.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Keulen, ik heb goed nieuws voor u, we hebben dat al goedgekeurd!

Op 8 april 2011 keurde de Vlaamse Regering het besluit goed houdende bepalingen van rechten en plichten van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk en hun klanten met betrekking tot de levering van water bestemd voor menselijke consumptie, de uitvoering van de saneringsverplichting en het algemeen waterverkoopreglement. Dit besluit legt de rechten en plichten van de exploitanten van het openbaar waterdistributienetwerk en

hun klanten vast. In dat besluit staan bepalingen over onder andere de aansluiting, de overname en de opzegging van de waterlevering. In artikel 2, paragraaf 4, van dit besluit wordt de procedure voor de opzegging van de waterlevering beschreven. Ook een verplichting tot uitname van de watermeter op kosten van de vertrekkende klant is daarin opgenomen. Dit besluit treedt in werking op 1 juli 2011 en dient door alle exploitanten te worden gerespecteerd.

Uw vraag naar een specifieke aansluiting van de VMW bij de gedragscode binnen de vrijgemaakte gas- en elektriciteitsmarkt of de ontwikkeling van een gelijkaardige gedragscode is bij dezen dus niet meer nodig, omdat we een sluitende regeling hebben voor alle drinkwatermaatschappijen, zodat we een oplossing kunnen bieden. Mocht het u interesseren, kan ik u de desbetreffende artikelen uit dat reglement bezorgen.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Kort en goed, eenvoudig en gemakkelijk: ik ben tevreden.

De heer Bart Martens: Ik wil nog één puntje aan het debat toevoegen, minister. Recent is mij het probleem ter ore gekomen van een conflict met een andere wetgeving, namelijk die rond het gezamenlijke beheer van appartementen en dies meer, waarin staat dat als er nieuwe investeringen plaatsvinden in bijvoorbeeld een gezamenlijk appartementsblok, een tweederde meerderheid of zelfs een ruimere meerderheid van de eigenaars het daarmee eens moet zijn.

Er is een geval bekend waarbij een gewone meerderheid van de eigenaars in zo'n appartementsblok een individuele watermeter per wooneenheid wou installeren, om niet langer forfaitair te worden afgerekend, maar in reëel verbruik. Er is een kleine groep van eigenaars van grotere appartementen die dat blokkeerde, omdat zij daar finaal het slachtoffer van zouden zijn. Ik weet niet in hoeverre het waterverkoopreglement, dat de rechten en plichten omschrijft voor de exploitanten van het openbare waterdistributienet, daar iets aan kan doen. Maar het lijkt me, met het oog op het rationele waterverbruik, belangrijk dat dergelijke investeringen niet worden tegengehouden, en dat op de een of andere manier toch wordt opgelegd of mogelijk gemaakt dat er individuele watermeters per wooneenheid kunnen komen, ook als het gaat om groepswoningbouw, appartementsblokken en dies meer.

Misschien kunt u dat eens verder laten uitvloeien, minister. Dat bespaart u een extra vraag om uitleg.

De heer Marino Keulen: Er zijn ook soortgelijke regelingen voor gas en elektriciteit in de groepswoningbouw.

De heer Bart Martens: Mijnheer Keulen, ik heb u daar ooit nog, in uw hoedanigheid van minister van Wonen, een vraag over gesteld. Er waren woonmaatschappijen die afstapten van individuele meters.

De heer Marino Keulen: En daar hebben we die stap gezet.

De heer Bart Martens: Misschien kan dat eens uitgezocht worden, minister. Het zou jammer zijn, mocht een andere wetgeving appartementseigenaars ervan weerhouden om een individuele watermeter per wooneenheid te kunnen gebruiken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over grijswater - 1774 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Minister, de Vlaamse Regering keurde op 5 maart 2010 het besluit goed tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 juni 2004 houdende het toekennen van een gewestbijdrage aan grijswaterleveranciers voor de uitbouw van grijswatercircuits ter bescherming van de kwetsbare watervoerende lagen. Daardoor konden ook landbouwbedrijven in aanmerking komen voor grijswater.

In mei-juni 2010 werd door de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW), samen met de Intercommunale Waterleidingsmaatschappij van Veurne-Ambacht (IWVA), een principedossier ingediend. Er werd een standaardcontract landbouwer-drinkwatermaatschappij opgemaakt. Begin juli werd dat meegedeeld aan de betrokken bedrijven. In november-december 2010 diende de VMW het dossier opnieuw in, samen met de contracten van de landbouwbedrijven die mee in het project stapten.

De Inspectie van Financiën verwerpt nu blijkbaar het project, omdat niet kan worden gegarandeerd dat het extra geproduceerde water effectief bij de betrokken landbouwbedrijven komt. Nochtans kan daar ook niet gegarandeerd worden dat net die extra geproduceerde kubieke meter bij de betrokken bedrijven terechtkomt. Wel is er een sluitend verband van één op één tussen de kubieke meters waarvoor extra productiecapaciteit is gebouwd en de afname ter vervanging van een diepe grondwaterwinning.

Minister, bent u ervan op de hoogte dat de Inspectie van Financiën het project verwerpt? Wat is uw reactie daarop? Ziet u een mogelijkheid om initiatief te nemen om bij de inspectie navraag te doen, teneinde een oplossing te verkrijgen? Ziet u mogelijkheden om eventuele andere maatregelen te nemen op korte termijn?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Verfaillie, de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening heeft in december vorig jaar inderdaad in nauwe samenwerking met IWVA een nieuw aanvraagdossier ingediend voor een grijswaterproject voor de landbouw. De invulling en realisatie van dit nieuwe project is volledig gelijkaardig aan het vorige grijswaterdossier voor de industrie in Zuid-West-Vlaanderen. Ook in dit project wordt ervoor gekozen om via het drinkwaternet te werken, omdat een gescheiden distributienet van de productiesite tot de honderden verspreide verbruiksplaatsen economisch niet haalbaar is.

De drinkwatermaatschappij wil daarom met bijkomende installaties het vereiste volume met de kwaliteit van drinkwater uit oppervlaktewater van de IJzer produceren. Dat bijkomende volume wordt via het bestaande drinkwaternet verdeeld tot bij de landbouwbedrijven. Ik verneem dat 51 landbouwbedrijven zich hebben inschreven op het initiatief, waarvan er 13 bedrijven niet aansluitbaar zijn op het waternet en in die zin ook geen grijswater konden ontvangen vanuit De Blankaart. Daarnaast zijn er nog 9 bedrijven met een gemengde toevoer, onder andere vanuit het waterspaarbekken De Blankaart.

Op 1 maart 2011 heb ik het advies van de Inspectie van Financiën betreffende het grijswaterproject ontvangen. Het advies is uitgebracht naar aanleiding van een gezamenlijke nota van de administrateur-generaal van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en de secretaris-generaal van het Departement Landbouw en Visserij. Beide administraties vormen samen met de Inspectie van Financiën de in artikel 6, paragraaf 2, van het subsidiebesluit voorziene adviesgroep die het voorstel van investeringsprogramma moet voorbereiden.

Naar aanleiding van die adviesvraag formuleerde de Inspectie van Financiën een hele reeks bedenkingen. Zo zouden een reeks kosten, onder andere de afdichting van de bestaande winningsputten en de kosten voor aansluiting, niet kunnen worden vergoed. De Inspectie van Financiën neemt ook het standpunt in dat voor de deelnemende landbouwbedrijven het vergunde grondwatervolume van begin 2010 als referentie dient te worden genomen. Het probleem daarbij is dat veel landbouwers die hun vergunning de voorgaande jaren dienden te vernieuwen en automatisch van de VMM gereduceerde volumes toegewezen kregen, niet in aanmerking kunnen komen voor deze regeling.

Ik stel samen met u vast dat door die eisen het voorliggende project onder de drempel van de economische haalbaarheid komt, waardoor het grijswaterproject voor de landbouwers in de Westhoek in het gedrang komt. Ik noteer daarbij dat de initiatiefnemer VMW heeft aangegeven dat de haalbaarheid van het project komt te vervallen indien een belangrijk deel van de 51 bedrijven zou afhaken, wat dus het geval blijkt te zijn.

Zoals reeds aangegeven, is er juridisch geen enkele basis om het aantal bedrijven uit te breiden tot die bedrijven die reeds voor 2010, het jaar van indienen, hun vergunning voor grondwater drastisch zagen teruglopen.

Tot nu toe werd vanuit VMW en IWVA nog geen alternatief voorstel ingediend om het project alsnog te kunnen laten doorgaan. Mijn kabinet zal in overleg met de betrokken diensten nagaan in hoeverre een aangepast en meer conform dossier aan de Inspectie van Financiën kan worden voorgelegd. Daarbij moet ook nog rekening worden gehouden met het standpunt van de Europese instanties, die hun instemming moeten geven met deze vorm van overheidstussenkomst.

Ik ga ervan uit dat een voortzetting van het lopende beleid noodzakelijk is en dat bijgevolg de vergunningen voor het winnen van grondwater uit de sokkel onder druk zullen blijven staan. Toekomstgericht zal op basis van een wateraudit in de eerste plaats worden nagegaan in hoeverre de betrokken bedrijven hun waterverbruik kunnen afbouwen. In tweede instantie zal worden nagegaan welke alternatieven zich aandienen voor het hoogwaardige grondwater en voor welke activiteiten dat hoogwaardige grondwater nodig is. Voor die activiteiten waar dat wel het geval is, zal bekeken moeten worden of de levering van grijswater inderdaad een oplossing kan bieden, voor zover er natuurlijk voldoende bedrijven op het systeem intekenen, waardoor het systeem economisch verantwoord is. Zo niet, zal bij de hernieuwing rekening moeten worden gehouden met de specifieke bedrijfssituatie, zeker op korte termijn. Het gegeven dat recent specifiek voor de landbouwsector een wateraudit is uitgewerkt, komt dan ook net op tijd.

Binnen deze globale aanpak blijf ik pleiten voor de uitbouw van een haalbaar grijswaterproject voor de landbouw en kijk ik uit naar mogelijke alternatieve voorstellen vanwege VMW en IWVA. Wij zullen ook zelf graag een gesprek aangaan, om te kijken hoe we een en ander misschien beter kunnen voorbereiden, voor het advies van de Inspectie van Financiën wordt gevraagd.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik heb alle begrip voor wat u hebt meegedeeld, maar eigenlijk kunnen we concluderen dat het besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2010 door de opmerkingen van de Inspectie van Financiën niet haalbaar lijkt. Een aantal landbouwbedrijven was in eerste instantie enthousiast om in het systeem in te stappen. We hebben hieromtrent al meermaals van gedachten gewisseld, ook met uw voorganger, mevrouw Crevits. We zijn nu terug naar af. We waren al een heel eind onderweg, maar we zijn op de tijdslijn teruggezet op nul.

U hebt zelf aangehaald dat de waterproblematiek op landbouwbedrijven precair en kwetsbaar is. U zult nu op korte termijn moeten bekijken wat de mogelijkheden zijn om het project en het besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2010 nieuw leven in te blazen. We zullen dit in de nabije toekomst verder opvolgen.

U treft in dezen geen schuld, minister. U hebt alles gedaan wat u moest doen. Het is de Inspectie van Financiën die dwarsligt. Het is belangrijk dat we daar op korte termijn oplossingen voor zoeken en vinden.

De heer Bart Martens: Minister, collega's, als dat water wordt opgezuiverd tot drinkwaterkwaliteit en via het drinkwaternet wordt verdeeld, wat is dan nog het verschil met blauw water? Er zijn genoeg drinkwatermaatschappijen die hun water betrekken uit

oppervlaktewater en die dat oppervlaktewater verder opzuiveren tot drinkwater. Op een gegeven moment moet je toch het onderscheid gaan maken? Waarom zou dit grijswater apart gesubsidieerd worden, terwijl een vergelijkbaar gebruik van oppervlaktewater door andere drinkwatermaatschappijen voor gewone toepassingen niet wordt ondersteund? Wat is daar de logica achter?

De heer Jan Verfaillie: Volgens mijn informatie moet de kwaliteit die moet worden geleverd voor dierlijke consumptie aan minder strenge voorwaarden voldoen dan die voor menselijke consumptie.

De heer Bart Martens: Ik heb begrepen dat het via het normale waterdistributienet wordt verdeeld, waardoor het dus wel degelijk drinkwaterkwaliteit moet hebben.

Dat is iets anders dan het concept van Aquafin destijds, waar men zei dat men, mits nog wat extra inspanningen, zijn effluent dermate kon opzuiveren dat het weliswaar niet voldeed aan drinkwaterkwaliteit, maar wel als grijswater kon worden gebruikt, bijvoorbeeld voor de irrigatie van landbouwgronden.

De heer Jan Verfaillie: Het water heeft sowieso een lagere kwaliteit.

De heer Bart Martens: We zullen daar waarschijnlijk een antwoord op krijgen in het nieuwe Grijswaterbesluit van de Vlaamse Regering.

De heer Jan Verfaillie: Het besluit is er al.

De heer Bart Martens: Maar het voldoet blijkbaar niet om de problematiek van de landbouwers in het gebied van de sokkel aan te pakken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over raadpleging en conclusies inzake de nieuwe geluidsnorm voor elektronisch versterkte muziek - 1787 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, minister, collega's, het debat over gehoorschade is niet nieuw. Het is al meerdere malen, zowel in de media als in dit parlement, aan bod gekomen. Te veel en te luide geluiden verhogen nu eenmaal de kans op gehoorschade. Te is nooit positief, ook in dezen niet.

Nadat de medische sector aan de alarmbel trok, is ook vanuit de politiek gesteld dat moest worden bekeken op welke wijze er actie kon worden ondernomen. In 2009 werd een beleid rond gehoorschade opgestart waarin minister Schauvliege en minister Vandeurzen als initiatiefnemers op de voorgrond traden. Op 19 januari 2011 stelde minister Schauvliege haar 'Voorstel voor een Vlaamse reglementering maximaal geluidsniveau muziek in een inrichting' voor aan de muziek- en jeugdsector. Het voorstel deed heel wat stof opwaaien en zorgde voor heel wat uiteenlopende reacties: de normen zijn niet haalbaar in alle accommodaties, de administratieve overlast loopt op, er komen heel wat extra kosten bij enzovoort.

Ook in het parlement is het voorstel aan bod gekomen, met een aantal actuele vragen over de toekomst van de normen die zouden worden opgelegd en over eventuele flankerende maatregelen.

Minister, welke reacties hebt u gekregen op uw voorstel van januari? Wat zijn de belangrijkste bekommernissen die naar voren worden geschoven door de jeugdsector, de evenementensector en de muzieksector? Kunt u daar een rode draad in terugvinden?

Hebt u na 11 februari, de deadline voor het indienen van reacties, nog een overleg gehad met de muziek- en jeugdsector over de binnengekomen reacties? Welke wijzigingen denkt u alsnog door te voeren om tegemoet te komen aan de bezorgdheden en praktische opmerkingen die zijn geuit door de jeugd-, muziek, en evenementensector? Welke timing stelt u voorop voor het uitwerken van een Vlaamse regelgeving omtrent de maximale geluidsniveaus voor muziek?

Is heel wat ongerustheid niet gebaseerd op het feit dat de impact van de voorstellen niet goed in te schatten is? Nieuwe voorstellen roepen nu eenmaal vaak reacties en vragen op. Welke flankerende maatregelen kunnen dat effect eventueel mee opvangen? Is bijvoorbeeld voor beperkt uitgebouwde accommodaties, zoals jeugthuizen, parochiezalen en kantines, het nodige wetenschappelijke onderzoek en de nodige praktijkervaring aanwezig om te weten of de normen effectief haalbaar zijn? Acht u het haalbaar en wenselijk om op basis van een aantal proefprojecten en in samenwerking met de sector, de nodige informatie te verzamelen om tot correct uitvoerbare afspraken te komen waar iedereen zich achter kan scharen?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, minister, collega's, we zijn allemaal bezorgd om de gezondheid van jongeren, samen met onze goede vriend Herman Schueremans, die niet alleen daarom bezorgd is, maar ook om het feit dat onze jongeren nog steeds het recht hebben om te kunnen genieten van de muziek. De heer Schueremans kon hier jammer genoeg niet aanwezig zijn, maar hij staat erop dat jongeren ook in de toekomst op een vredige en sociale manier bij elkaar kunnen komen.

We moeten streven naar een werkbare en haalbare wetgeving. We mogen zeker niet het voorbeeld van Zwitserland volgen, waar men blijkbaar liever de boetes uitbetaalt dan de wet te volgen.

Minister, ik sluit me aan bij de vragen van mevrouw Rombouts. Ik zou graag van u vernemen wat de resultaten zijn van het overleg met de jeugd- en de muzieksector. Trekt u budgetten uit om de jeugd- en de muzieksector te ondersteunen om eventueel aan bijkomende reglementeringen te moeten voldoen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, zoals u wellicht weet, werd een groot aantal adviezen uitgebracht, soms in groepsverband, soms niet. Het was niet enkel de muzieksector of de jeugdsector die heeft gereageerd, maar ook heel veel gemeentelijke diensten zoals de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), geluidskundigen, technici, Ho.Re.Ca Vlaanderen en zo meer. Ze hebben de moeite genomen om het voorstel grondig te bekijken en om voorstellen te formuleren.

In een aantal gevallen heb ik ook kunnen vaststellen dat niet iedereen zich vertegenwoordigd voelt door het officiële standpunt van zijn organisatie. Heel wat organisaties en personen dringen erop aan het voorstel te behouden zoals het werd geformuleerd en wijzen ook op de technische haalbaarheid ervan. Ze stellen dat een perfecte combinatie kan worden gemaakt van het voorstel en de muziekbeleving.

Naast deze adviezen zijn er ook heel veel mails binnengekomen, heel vaak met positieve reacties van mensen die blij zijn met het initiatief, maar er werden ook veel bedenkingen geuit. Het toont aan dat het thema maatschappelijk enorm leeft. De reacties zijn heel uiteenlopend, van heel positief en opbouwend, over constructief met alternatieve voorstellen, tot heel kritisch. Er is een ongelooflijk gamma, we hebben honderden reacties ontvangen. Ze geven een genuanceerd beeld van de verzuchtingen en de vragen.

Mevrouw Rombouts, de belangrijkste opmerkingen uit de jeugd- en muzieksector zijn u wellicht bekend, maar ik overloop ze toch nog even. Volgens hen is het voorgestelde

maximum geluidsniveau van 100 dB(A) te laag, zowel voor de beleving van muziek als voor de technische haalbaarheid.

Het respecteren van de norm op elke voor het publiek toegankelijke plaats, was ook een belangrijk aspect waar de sector zich zorgen over maakt. De sector pleit daar voor de zogenaamde 'Front of House' (FOH), dat wil zeggen aan de mengtafel.

De jeugdsector en de kleinere organisatoren vrezen ook dat de flankerende maatregelen een belangrijke weerslag kunnen hebben op hun organisatie en budget.

Er waren ook nog heel wat vragen over het meten, hoe dat moet gebeuren, met welke apparatuur en of daarvoor in budgetten werd voorzien.

De afgelopen weken heb ik alle adviezen en reacties opgelijst, het waren er heel veel. We zijn met een aantal mensen opnieuw in gesprek gegaan, vooral om naar hun bezorgdheden te luisteren. Met die informatie en met de binnengekomen reacties zijn we aan de slag gegaan.

Op dit moment worden de voorstellen tot wijziging uitgeschreven en afgetoetst met een aantal belanghebbenden. De belangrijkste aanpassingen die we voor ogen hebben, is dat we van plan zijn om te sleutelen aan de categorieën. U weet dat we een voorstel hadden met drie categorieën, maar vooral de jeugdsector stelde dat het te ingewikkeld zou zijn om te bepalen onder welke categorie hij zou vallen. We zijn van plan om daar een oplossing voor te bieden.

Wat we ook willen doen, is het bestaande KB van 1977, dat nog altijd federale regelgeving is, integreren in VLAREM. We hadden eerst gezegd dat we voor de muzieksector iets apart zouden doen omdat die niet onder het KB viel. De muzieksector zei daarop dat we de sector stigmatiseerden. We zullen daarom het KB van 1977 integreren in VLAREM zodat we een integrale regeling op Vlaams niveau hebben.

We zijn ook aan het bekijken hoe we de flankerende maatregelen kunnen vereenvoudigen. We hebben er oor naar dat als men te veel maatregelen opgelegd krijgt, die niet nageleefd kunnen worden.

Er zijn ook mogelijkheden om de meetplaats, de meetmethode en het al dan niet verplicht ter beschikking stellen van gehoorbeschermers te herbekijken.

Bij de vereenvoudiging mogen we natuurlijk ons doel niet uit het oog verliezen: bezoekers beschermen tegen gehoorschade en de muziekbeleving garanderen. We hebben altijd geprobeerd om daar een evenwicht tussen te vinden en dat blijft ook ons uitgangspunt in de definitieve regeling.

De materie is heel complex en we hebben heel veel reacties gekregen. We zijn er ons van bewust dat we onze timing om een definitieve regeling te hebben voor de zomer van 2011, niet meer halen. Nu zetten we de timing voorop dat we de regeling in werking willen laten treden tegen 1 januari 2012. Het zou niet normaal zijn dat we nu nog iets veranderen en aan alle muziekfestivals opleggen dat ze tegen de zomer aan alle voorwaarden moeten voldoen. Dat is niet realistisch en zou niet getuigen van goed bestuur.

We overwegen ook – maar de beslissing hierover is nog niet definitief – om in een echte overgangperiode te voorzien. We zouden de regeling in werking laten treden in 2012, maar we zouden eventueel nog één of twee jaar met een aantal testen werken. We zijn nog aan het bekijken hoe we dat praktisch kunnen doen.

Mevrouw Rombouts, ik deel uw mening dat de vaak heftige reacties ook gestuurd zijn door het niet goed weten wat de bedoeling is, misschien door informatie die niet rechtstreeks komt. Ik ben er ook van overtuigd dat proefprojecten angst kunnen wegwerken, maar die zijn natuurlijk niet evident wegens de grote verscheidenheid aan activiteiten. Van in het begin was dit ons probleem, vandaar dat we met categorieën werken. Een groot megaopenluchtfestival kan moeilijk worden vergeleken met een kleine muziekclub of met een klein jeugdhuis. Dat is heel moeilijk. We moeten met de proefprojecten goed bekijken hoe we ermee omgaan. Ik zou

liever direct de regelgeving invoeren en dan eventueel binnen die regelgeving met een overgangperiode werken. U kunt die ook beschouwen als een soort proef, maar het zijn niet echt proefprojecten. Dit hebben we nu in ons hoofd en we proberen het nu op een goede juridische manier uit te werken.

Ik benadruk dat het niet mijn bedoeling is om zomaar iets door te duwen en om de sector aan zijn lot over te laten.

Het is ook zo dat er een grootschalige informatiecampagne komt, dat heb ik ook van in het begin gezegd. Het is een campagne ten aanzien van jongeren over de risico's op gehoorschade in het algemeen. De campagne beperkt zich dus niet tot muziek. U weet dat we inzake iPods en mp3's niets kunnen regelen via onze regelgeving, maar we kunnen jongeren wel bewust maken van de risico's. Minister Vandeurzen heeft in samenspraak met mij een grootscheepse campagne uitgewerkt. We zullen er effectief mee starten. Ik heb dit eigenlijk al van in het begin, bij het overleg in 2009, ook zo gesteld.

Naast de sensibiliseringscampagne starten we uiteraard ook een campagne wanneer de regelgeving er definitief is, want we moeten ook de sector zelf informeren, uitleggen wat er precies afgesproken is en wat er van hem wordt verwacht. Er zijn dus twee campagnes gepland en deze zal een technische informatieronde zijn, ook gericht naar de toezichthouders.

Mevrouw De Vroe, u vroeg naar de budgetten. Afhankelijk van de flankerende maatregelen die we zullen nemen – maar daarover maken we dus nog overwegingen in overleg met een aantal actoren –, zou het de bedoeling moeten zijn dat we, bijvoorbeeld via de samenwerkingsovereenkomst met de gemeenten, bekijken hoe we een vergoeding kunnen geven voor bijvoorbeeld de aankoop van geluidsmeters die dan ter beschikking kunnen worden gesteld van organisaties. We zijn nog heel wat zaken aan het aftoetsen. We beseffen ook wel dat men graag ondersteuning krijgt indien er flankerende maatregelen nodig zijn. Ik kan u daarover nog geen definitief uitsluitsel geven. Ik meen dat ik al iets meer ademruimte heb gegeven, en het is niet de bedoeling om dit lang te laten aanslepen. We willen echt wel tijdig, en liefst nog voor de zomer, een beslissing nemen, maar we zullen de regelgeving pas laten ingaan vanaf 1 januari 2012.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Minister, ik wil u hartelijk danken voor uw antwoord, zeker voor de stand van zaken. Ik begrijp dat nog niet alles uitgediscussieerd werd, maar u stelt duidelijk dat het niet de bedoeling is om de zaak te laten liggen, en daar heeft inderdaad niemand baat bij. U geeft ook heel duidelijk mee aan dat een aantal elementen iets meer tijd vergen, dat ze eventueel nog moeten worden onderzocht of verfijnd.

U hebt het duidelijk ook over eventuele overgangsmaatregelen of over het eventueel inschakelen van proefprojecten. Het is belangrijk dat als we werken met overgangsmaatregelen of proefprojecten, er ook rechtszekerheid is voor de organisator. Als we nog niet 100 procent zeker zijn of als nog niet iedereen overtuigd is van het belang ervan, zou het niet goed zijn om al te werken met boetes en dergelijke. De rechtszekerheid bij de organisatoren is cruciaal bij overgangsmaatregelen of proefperiodes.

Het is positief om op die manier samen met de sector effectief gehoor te geven aan het knelpunt. We moeten inderdaad niet ontkennen dat er aandacht voor nodig is, en ik meen dat niemand van de sector dat volledig ontkent. Integendeel, de sector onderneemt ook zelf een aantal acties op vrijwillige basis. Het is goed dat we proberen om voor iedereen een rechte lijn te trekken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over kapitaalschade en gebruikerscompensatie - 1914 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, minister, de kapitaalschade en gebruikerscompensatie vloeien voort uit het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid. Artikelen 6.2.1 tot en met 6.3.3 voorzien in een compensatie voor eigenaars van percelen die ten gevolge van een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) of een plan van aanleg een bestemmingswijziging van agrarisch gebied naar groengebied, natuur, bos, of overig groen, kennen, het opleggen van een overdruk door een RUP of het opleggen van een erfdiensbaarheid tot openbaar nut.

Daarnaast is er het decreet van 27 maart 2009 houdende de vaststelling van een kader voor gebruikerscompensatie bij bestemmingswijzigingen, overdrukken, en erfdiensbaarheden tot openbaar nut. Dat decreet voorziet in een financiële compensatie voor gebruikers van percelen waarop gebruikersbeperkingen opgelegd worden ten gevolge van bestemmingswijzigingen door een RUP of een plan van aanleg.

De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) is belast met de uitvoering van de aanvragen in verband met kapitaalschadecompensatie en gebruikersschadecompensatie. De aanvragen dienen binnen het jaar na de inwerkingtreding van de maatregel die gebruikersschade veroorzaakt als gevolg van het RUP of plan van aanleg, te worden ingediend. Niettegenstaande dit gegeven blijken er voor een groot aantal projecten geen aanvragen binnen te komen. Als vervolgens de termijn van één jaar is overschreden, kan men hier niet op terugkomen.

Misschien is het wenselijk om ons de vraag te stellen waarom er zo weinig aanvragen worden ingediend. Zijn de begrippen kapitaalschadecompensatie en gebruikerscompensatie nog te onbekend voor wie ermee te maken krijgt en/of wordt er niet doeltreffend over gecommuniceerd? Waarom dienden de eventuele rechthebbenden geen aanvraag in?

Een belangrijke kanttekening hierbij is dat er sprake is van de periode van één jaar na het in werking treden van een RUP. Er is ook in een overgangperiode voorzien, daar het decreet met terugwerkende kracht werd ingevoerd. Voor een aantal projecten die reeds beslist waren, waarover er reeds een RUP was, en mensen met terugwerkende kracht een beroep op de regelgeving konden doen, is dat jaar ondertussen ook voorbij.

Uit het antwoord op mijn schriftelijke vraag van 14 juni 2010 is gebleken dat de VLM niet verplicht is om landbouwgebruikers en eigenaars aan te schrijven in het kader van de gebruikerscompensatie en kapitaalschadecompensatie, dit in tegenstelling tot de melding van de nulbemesting ten gevolge van de aanduiding van betrokken gronden als natuur. In het decreet is opgenomen dat er bij het openbaar onderzoek in principe een register moet komen waarin staat wie in het betreffende RUP gebruik kan maken van de compensatieregeling. Voor de RUP's echter waarbij men met terugwerkende kracht kon gebruikmaken van de gebruikerscompensatie en kapitaalschadecompensatie, was het openbaar onderzoek reeds verleden. Die mensen hebben dus niet dadelijk een inzicht gekregen in het feit dat ze er recht op hadden.

Voor 2010 wordt er vanuit de beleidsdomeinen Leefmilieu en Landbouw 380.000 euro voor gebruikerscompensatie ingeschreven. Voor kapitaalschade, de bevoegdheid van Ruimtelijke Ordening, werden tot nu toe nog geen middelen ingeschreven.

Minister, omtrent deze problematiek had ik u graag de volgende vragen gesteld, aangezien de VLM ook belast is met de behandeling van de dossiers. Met betrekking tot het aanvragen van de compensatie zou ik willen weten voor welke projecten er wel al aanvragen werden

ingediend. Over hoeveel procent van de landbouwers ten aanzien van de landbouwers die in aanmerking komen, gaat het? Voor welke projecten loopt de periode van aanvraag het komende halfjaar af? Wat zijn volgens u de oorzaken van het feit dat de landbouwers in dezen geen beroep doen op de compensatiemogelijkheid?

Bent u van mening dat de ingebouwde communicatieprocedure voldoende is toegespitst op het onder de aandacht brengen van de begrippen gebruikerscompensatie en kapitaalschade aan wie ermee in aanraking komen? Dient er al dan niet een bijsturing te komen om ervoor te zorgen dat meer betrokkenen overgaan tot het indienen van een aanvraag? We kunnen natuurlijk niemand verplichten – dat is ook niet de bedoeling –, maar men moet toch heel bewust de keuze kunnen maken om al dan niet een aanvraag in te dienen voor een compensatieregeling?

Op welke manier denkt u de communicatie te kunnen verbeteren ten aanzien van de betrokken gebruikers en eigenaars van percelen die hierop een beroep kunnen doen? Of ziet u nog andere mogelijkheden om aan deze problematiek te verhelpen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mevrouw Rombouts, op dit ogenblik zijn er elf ruimtelijke uitvoeringsplannen goedgekeurd die aanleiding kunnen geven tot het aanvragen van gebruikerscompensatie. Aangezien voor slechts twee RUP's – de afbakening regionaalstedelijk gebied Mechelen en AGNAS (afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur) Haspengouw-Voeren Bos- en landbouwgebieden 'Schelfheide' – geen aanvraagdossier meer kan worden ingediend, is het moeilijk om een volledig overzicht te geven.

Voor de twee RUP's waarvoor de indienperiode verstreken is, werd telkens één aanvraag ingediend. Eerlijkheid gebiedt te zeggen dat telkens ook maar één bedrijf in aanmerking kon komen voor een aanvraag. Anders ligt het in sommige andere nog lopende RUP-dossiers. Zo worden in de AGNAS Kust-Polders-Westhoek 'De Blankaart' 123 bedrijven getroffen door een bemestingsverbod, waarvan er nu reeds 48 een aanvraag tot gebruikerscompensatie hebben ingediend.

Naast de elf vermelde RUP's zijn er meerdere reeds in werking getreden RUP's met een gefaseerde overgang naar groengebied en dus ook met een gefaseerd bemestingsverbod. Zo gaat voor het RUP Afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur 'Durmevallei' het bemestingsverbod in tussen 2011 en 2018. Aanvragen voor gebruikerscompensatie kunnen voor deze RUP's naargelang de fase ingediend worden tot eind 2019.

Wat betreft de aanvragen voor kapitaalschadecompensatie zijn er op dit ogenblik negen RUP's die in aanmerking komen, zijnde de negen RUP's waarvoor nog gebruikerscompensatie kan worden aangevraagd. Voor zes ervan is de periode van indienen reeds verstreken. De periode van aanvraag voor een vergoeding kapitaalschade loopt het komende half jaar af voor de drie overblijvende RUP's, namelijk die voor de Kalkense Meersen, het grootstedelijk gebied Gent, deelproject 'Parkbos Gent' en de Afbakening Durmevallei.

Het procentueel aandeel van percelen waarvoor een aanvraag kapitaalschade werd ingediend ten opzichte van het totaal aantal percelen dat in aanmerking komt, is voor alle RUP's laag: tussen 0 en 33 procent. Het procentueel aandeel geeft voor een aantal RUP's een vertekend beeld omdat een groot aandeel van de percelen eigendom is van het Vlaamse Gewest of een terreinbeherende natuurvereniging. Deze percelen zijn automatisch uitgesloten van kapitaalschadecompensatie. Typische voorbeelden zijn AGNAS Kust-Polders-Westhoek 'De Blankaart' en de gebieden voor het geactualiseerd Sigmaplan 'Kalkense meersen'.

In een antwoord op uw schriftelijke vraag van 14 juni 2010 heb ik al aangegeven dat de VLM een communicatieplan opstelt, samen met de departementen Ruimtelijke Ordening en

Landbouw en Visserij, om de maatregelen beter bekend te maken. We richten ons heel specifiek tot landbouwgebruikers die een wijziging in het bemestingsregime van een van hun percelen ondergaan. Zij zullen worden geïnformeerd via een verplichte zending. De communicatie over het openbaar onderzoek van het ontwerp-RUP wordt gevoerd via de geëigende wetgeving zoals bepaald in de codex. Sinds 1 september 2009 bevat elk RUP, overeenkomstig de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, een register met percelen die aanleiding kunnen geven tot gebruikerscompensatie en kapitaalschade.

Wat betreft mogelijke verbeteringen aan de communicatie, stel ik vast dat de communicatie over de gebruikercompensatie moeilijk nog kan worden verbeterd. Voor de communicatie over de kapitaalschade is er voor de eigenaar die geen gebruiker is, mijns inziens wel nog verbetering mogelijk. Een gedeelte van de eigenaars kan bijvoorbeeld bereikt worden via de kennisgeving die gebeurt overeenkomstig de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Bij vestiging van een recht van voorkoop in het kader van een RUP, worden de eigenaars aangetekend verwittigd van het gevestigde recht van voorkoop. Gelijktijdig zou melding gemaakt kunnen worden van de mogelijkheid tot het aanvragen van kapitaalschade. Momenteel wordt overlegd met Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed (RWO) om het luik kapitaalschade op te nemen in deze verwittiging.

Ik wil er ook op wijzen dat in het kader van de algemene evaluatie van het grond- en pandenbeleid, de VLM ook werkt aan een evaluatie van de regelingen voor kapitaalschade en gebruikerscompensatie.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik ben benieuwd naar uw schriftelijk antwoord, want ik ken niet alle projecten uit het hoofd. Ik heb begrepen dat er twee projecten zijn waarvoor geen aanvraag meer kan worden ingediend. Als ik mijn schriftelijke vraag bekijk, zie ik dat er heel wat goedgekeurde RUP's zijn van het jaar 2008. Ik ga ervan uit dat ook daarvoor de indientermijn verstreken is. Dat het maar om twee zou gaan, lijkt me een heel laag aantal, maar we kunnen daar waarschijnlijk de bedenking bij maken dat het aantal niet effectief volledig is en het percentage eigenlijk ook laag is. Ik ga de twee nog eens vergelijken met elkaar. Ik merk dat er heel wat projecten en RUP's zijn van 2008 die al goedgekeurd zijn. Ofwel loopt die periode van aanvraagindiening nog door, ofwel is ze afgelopen. Ik zou graag weten hoe het zit met de indiening van die aanvragen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik heb een volledig overzicht van de gebruikerscompensatie, de kapitaalschadecompensatie, alle cijfers en data. Ik zal het u laten bezorgen. Als u dan nog vragen hebt, kunt u nog een schriftelijke vraag indienen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■